

brevi oratione aperiat, quam periculorum sit opus Dei facere negligenter, quam facile prouiant in graviora, quia levibus sine scrupulo afflueant; quam sepe gravia sint, que habentur ut modica & quam fluxa sit qua & peccato prodit voluptria, quam magnis privet bonis, quam in hoc & futuro seculo inveniat mala, quam sedat Patrem patrum optimum, &c. Unde

Queres 11. quibus mediis agere debeat Director ut in corde Penitentis contritionem generet.

Ref. fatigandum Confessario 1. ut e pietatis Libris, potissimum autem, ut e meditatione, & intimo cordis penitentia eruat ea motiva, quo pro conditione & statu Penitentis, animam eius concutiant. 2. ut cum eo actus odii, serique de peccato doloris efformet. 3. ut eum his per se solius eliciendis affuetaciat; dato aliquo, prout indigeretur, temporis intervallo, breviori, vel longiori, ut in his, non ore tenuis, sed ex corde toto sece exerceat.

Cum autem humana mens duobus praecipue moveatur, timore videlicet & amore: alterutro utendum erit pro genio & indole Penitentis.

Radiiores, aut qui in peccato tandem indueruntur, metu in primis configi debent. Eorum igitur oculis aperiendum illud ignis ac sulphuris flagrum, in quod Angeloi rebelles, civitatum male famosarum incole, Corre cum Datani & Abryon, ipsi forte Penitentium amici, eo plerunque quod amici, vivi missi sunt, nocte ac die in scula facultorurn erueiandi. Inde ut ad Deum sensim adducantur, subiicienda erunt bona quibus se peccando privavere, thesauri gratia, pretium Sanguinis Christi, Filiiatio Dei & hereditas supererna, aeternum illud gloriae pondus, quod oculi non vident, & auris non audiunt. Propontetur subinde spes damnata resarcendi, obtinende denovo stola qua se ipso miserabiliter spoliaverunt; primaya jura recuperandi. Demum ad Dei amorem, sine quo nutat vel concidit Penitentia omnis, paullatim flecentur. In pectus oculo fidei, seu suplicis quae promeruerit, seu bonis, que adhuc comparare possunt, paullatim fieri ut confiteantur Domino, quoniam summe bonus, & in scula misericordia ejus.

Etsi vero motiva hac sobrie proposita pene omnibus proficere possunt, iis tamen qui anima natura fortiri sunt meliore, quique multo plus in virtutem quam in vitium propendunt, alia digniora proponi decet. His ergo, sed gradatim, subiiciatur, 1. summa Dei maiestas, quae a ulti creature contemnit, infinita bonitas, quae a propriis filiis, enutrit, tenerire, effusa in ordine naturae & gratiae dilectionis, misericorditer exaltatis, pertulante offenditur. 2. Immensa caritas Christi, qui e Calice descendit ovem perditan queritur, qui querens fudit latus, qui non inventit nisi crux passus; qui dum ab ea mutuum amorem pro iure suo expectaret, odium pro dilectione, novam crucem pro gratiarum actionibus, novos dolores, novum Calvarie genus, & nihil ultra conscientus est. 3. Stupenda peccatoris cæcitas, qui Deo, patri, amico, fideli in promptis, munifico remuneratori, dæmonem preferit, quo nihil homini infensus, nihil crudelius, nihil fallacius, nihil quod hominis existim magis sitiat, singi aut animo concipi potest.

Verum abit, ut quidquid tuum quereris est, implevisse credat sacramenti

Muni-

Minister, quia hæc & alia iid genus in aurementum insultraverebit. Admonere poterit per strepitum vocis: si non sit intus qui moneat, inanis angust. erit strepitus ejus. Hunc autem Spiritum, qui intus moveret, sola oratio, foli, iisque diuturni inter vestibulum & altare gemitus elicunt. Totis igitur viribus incumbat Director, ut exemplo Christi sanctificet se pro Penitentibus suis. Eo pietatis afflatu si destitutus sit, timendum, ne, licet forte Tullium facundia superet, sit as sonans, & cymbalum tintinnens. Eo contra si plenus sit, licet ut Moyses, tardioris lingue, mira operabitur. Is ille nimurum est Dei Spiritus, qui Ambrosius dat lacrymas, quibus duriores ad flendum compellant: qui Xaverius præbet flamas, quibus propri sanguinis dispendio, sanguinem & venis alienis elicant: qui demum voci cassa etiam & infirmæ dat vocem virtutis.

Ceterum, ait P. Antonius in præcepto, quantum potest, adducendi sunt Penitentes ad eliciendam contritionem perfectam; Tum quia actus ejus Deo gravior est, utilior Penitenti, & idoneus qui supplex defecut qui ex parte Ministeri, vel Penitentis ipsius occurrere posset; ut si alteriter non esset vere baptizatus. Tum quia actus caritatis sepiissime in vita eliciendus est ex præcepto.

CAPUT QUINTUM.

De Confessione.

De Confessione nobis hæc veniunt expendenda, 1. quid sit, 2. an Divino & Ecclesiastico jure præcepta, 3. quæ ejus materia, 4. quæ conditions, 5. quod subjectum.

ARTICULUS PRIMUS.

De nomine & essentia Confessionis.

CONFESSIO in Scriptura triplex distinguitur, alia laudis, qua Dei magnitudinem & beneficia predicanus, secundum id Psalm. 34. 18. Confitebor tibi in Ecclesia magna, in populo gravi laudabo te. Alia fidei qua fidem nostram exterius profitemur; iuxta id Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Alia denique peccatorum, quæ vel Deo fit; ut Psal. 31. Dixi, confitebor adversum me iniustitiam meam Domino; vel homini sive qua tali, sive ut Ministro Dei; & hæc nec Iudeis ignota fuit, ut vidimus Cap. præced. nec ipsis Ethnici; cum telte Plutarchio in Apophthegmatis, seu scite dictis, Antalcida quidam priuilegium initieretur, a Sacerdote interrogatus fuerit, cuius maximis sceleris sibi confessus esset; nec certe Christianis esse debet, ut paulo post ostendimus.

Confesso hominis ad hominem alia est civilis, qua reus crimen suum coram Judge confitetur, ut plurimum exinde condemnandas: alia Sacramentalis, qua peccator delictum suum accusat coram Ecclesie Ministero, ut ab eo absolvatur; & hæc præsentis est instituti.

Con-

- 3 Confessio hoc sensu summa definitur, Accusatio peccatorum propriorum post Baptisma commissorum a Poenitente legitime facta coram Ministero competente ad illorum absolutionem virtute clavium obtinendam.
- 4 Dicitur 1. accusatio, proinde non simplex declaratio, non historica narratio, multo minus dissimulatio, excusatio, vel ostentatio. Ut enim advertit Catechismus Trident. part. 2. n. 51. Peccata ita commemoranda non sunt, quasi sceleris nostra ostentemus, ut in facient qui letantur cum male fecerint; aut sic exaranda, ut si rem aliquam geslam otiosi auditoribus delectandi causa exponamus: Verum accusatorio animo ita sunt enumeranda, ut ea etiam in nobis vindicare cupiamus.
- 5 Dicitur 2. peccatorum propriorum; illuc enim confessio nostra sola sunt materia, non defectus & tentationes prorsus involuntarie, non aliena delicia qua talia: secus si ratione omissionis vel commissionis nostra fiant.
- 6 Dicitur 3. post Baptisma commissorum, que enim ante ipsum commissa sunt, virtute ejus, si pie sufficiunt sit, deleta fuere. An autem si male receptum fuerit, deleri debeant per claves, gravis est difficultas quam expendimus in Tract. de Sacram. in genere, Cap. 2. Art. 3. Sect. 3.
- 7 Dicitur 4. a Poenitente facta: vera enim ante Deum confessio procedit ex dolore, sine quo nemo est sincere poenitens. Utique cui non diligenter peccata, Iepis incidit in illud quod a se amovere nitebatur Rex Propheta Psalm. 140. Ne declines cor meum in verba malitie ad excusandas excusationes in peccatis,
- 8 Dicitur 5. legitime, idest, cum conditionibus universis, que a nobis deinceps exponentur: Quod quia satis importat illud, a Poenitente, poterit est vel praecedens Articulus a definitione nostra expungi.
- 9 Dicitur 6. Ministeri competenti, proinde non Laico, non Clerico inferiori, immo nec Sacerdoti culibet, sed tantum jurisdictionem necessariam habent, de quo infra.
- 10 Dicitur 7. ad obtinendam virtute clavium absolutionem: quia verba confessionis finem eiusque efficaciam exhibent: ac per hoc, ait Catechismus Trident. distinguuntur confessio sacramentalis a confessione que sibi in iudicio civili ac forensi, ubi pena & supplicium, non culpa venia constituta esti confitentibus.
- Identem porro est apud Gracios exomologesis, quod Latinus confessio, nisi quod confessio unam tantum Poenitentem partem exprimit: exomologesis vero quandoque totam Poenitentem actionem, secundum id Tertulliani Lib. de Poenit. Cap. 9. Exomologesis profunderi & humiliandi boni nisi disciplina est de ipso quoque habitu & viatu mandat, saco & cincti incubare, corpus sordidis obscurare, animum mortoribus dejicere.

ARTICULUS SECUNDUS.

An & quo jure precepta sit Confessio.

CONFESSIO vel juris divini esse potest, si a Christo instituta sit & precepta, ut Baptismus; vel juris tantum Ecclesiastici, ut jejunium quadragesimale. Utrumque an alterutrum dici debet expendimus in presenti.

De divino Confessionis precepto.

QUOD ceteris Ecclesie dogmatibus contigit, ut nempe ab hereticis impeterentur, & non semper iidem omnino rationibus vindicarentur a Catholicis; id ipsis etiam confessionis accidisse debuit, & reapse accidit.

Divinam confessionis institutionem, eisque adeo necessitatem de jure divino, negaverunt, non equidem ut Bellarmine usum est, Montanile & Novatianum secundo seculo; cum hi gravioribus tantum peccatis veniam negarent. Non quarto seculo Audiani, qui licet laboriosa post confessionem opera supprimherent, confessionem ipsam imperabant. Non vergente seculo XII. Waldenses, qui admisa confessionis substantia, diu taxat erabant circa Ministrum, quem omnem & solum probum hominem esse opinati sunt, donec agente Farello Calvinianum gregem an. 1536, adauxere. Non demum Hussites, ut scire probat ill. Bosquet. Lib. XI. Variat. n. 16.

At negaruntur, iuxta plures Wyclites circa an. 1370. Is enim, inquit, tametsi confessionis usum non abrogat, haud tamen eam a Christo sanctificante esse, aut semper necessariam opinabatur. Unde is eidem articulus num. VIII. quem Synodus Constantiensis an. 1415. Sess. 8. proscriptis: Si homo debite contritus, omnis confessio exterior est superflua & inutilis. Verum huc non parvum habent dubium; ut constat ex dictis p. 2. Cap. 1. n. XI.

2. Petrus de Olma, Salmanticensis Doctor, qui docuit, confessionem in specie ex Ecclesie universalis Statuto, non divino jure sanctitatem esse; & peccata mortalia quoad culpam, & peccata alterius seculi, absque confessione, sola cordis contritione; pravas vero cogitationes sola displicentia deleri. Errorem hunc attrivit Sixtus IV. an. 1478.

3. Et praecepit Lutherani, Calvinistæ, & qui ab utrisque fecerit debent Anglicani.

Lutherus confessionis usum & utilem & retinendum tradidit Lib. de Captivitate Babylon. Cap. de Poenit. ubi, occulta confessio, inquit, quo modo celebratur, miro modo mihi placet, & utilis, immo necessaria est, nec velleam eam non esse, cum sit afflictio conscientiæ remedium. Hinc in minori Secta Lutheranae Catechismo, docetur, Ministeris confitenda esse peccata, eademque pene que apud Catholicos prescribitur forma absolutio-nis, ut diximus cod. Cap. I. n. 12.

At, seu nobiscum aliquando fenserit Lutherus, ut videtur Bossuetus Lib. 3. Variat. n. 46. seu nulquam erediderit confessionis tametsi utilissime legem a Christo oriri, ut existimat Tournelyus; conflat usum confessionis, qualis saltum in Ecclesia Catholica viget, ab ipso epidemique Anglicis, nec semel, nec moderate carpunt. Ipse enim in Assertione Articuli IX. eos inter, quos damnavit Leo X. confessionem cruentam carnificinam vocat. Mitior Melanchton, conscientiam liqueum, Augustana Confessio an. 1530. plane impossibilis. Inter oblatos Tridentina centurie Articulos Lutheri, quos refert Pallavicinus Lib. 12. Hist. Trid. Cap. 10. occur-ebat iste: Confessio secreta sacramentalis juris divini non est, &c. Is quoque: Confessio peccatorum, quam Ecclesia faciendam precipit, est impossibilis, & tra-dicio humana a piis abolenda, &c.

15 Calvinus eti^s Lib. 3. Instit. Cap. 4. §. 13. confessionis utilitatem plurimum commendat; eam ibid. passim ut tyrannum, rem pestilentem, multisque nominibus Ecclesias maxiam deprimit. Addit in Antidoto, nullum fuisse per annos milie in Ecclesia confessionis usum, donec Innocentius III. in Lateranensi Concilio laqueum hunc populo Christiano induxit. Eaque, ut Joanne Papist^x, fabula apud Calvinianos adeo increvit, ut ii confessionem Tormentum Innocentianum nuncupare consueverint.

16 Confessionem prout antiquitus observabatur, retinuit Anglicana Ecclesia sub novo suo Capite Henrico VIII. ut notar. Boschetus Lib. 7. Variat. n. 37. Verum hec, ut alia sincera Religionis dogmata, sub alio ejusdem Ecclesiae Capite obsolevit. Atque id, qui fanius sentiebant, ut malum ingens luxere. Audiat ea de re Scriptor^y Operis an 1710. typis Amstelodamensis editi, cuius titulus: *Histoire de l'Eglise Grecque*, sic ille pag. 19. La confession auriculaire est encore un des grands appuis de l'Eglise d'Orient Je ne sais pas bien à quel point l'Eglise Romeine peut avoir abusé de cette ionable INSTITUTION EVANGELIQUE, de cette excellente partie de la Pénitence, de cet admirable moyen d'enflammer la dévotion, & de conduire par les différents degrés de la piété. Il n'y a que trop d'apparence, que les premiers Réformateurs en rejettent l'usage, quand ils en curent recouvré l'abus. L'Eglise Anglicane inspirée de l'esprit de Dieu... pris le parti modérer de suspendre pour quelque tems la discipline de la Pénitence: mais dans l'intention de la rebatir, dès que les tems le permettraient, ou que les hommes se seroient rendu plus dignes d'une institution si salutaire C'est ce que porte l'Office de la Communion marqué pour le premier jour de Carême. Ainsi les Théologiens de cette Eglise recommandent dans leurs Sermons & dans leurs Ecrits la confession dont nous parlons, & la Liturgie elle même semble en établir la nécessité, &c. Hic plura habet, quae ponderari mereantur: Confessio institutionis est Evangelica, & mirum accendenda pietatis instrumentum. Male igitur hanc futilulare Pseudoreformatores? Nequamquam prorsus; irreperunt hac ex parte graves Romana Ecclesie abusus. Qui porro? Necfit Rosenthudus: at tuisse suspicatur; quia nisi peccatum sit a nobis, Anglicanam Ecclesiam peccata fatendum erit, &c. Apage futilis nania, & rotunde dicit, quod, teste Grotio, virti probi & in Pseudoreformationem bene affecti jam pridem adverterunt, videlicet Reformationis Patriarchas, in omnibus pene articulis, in quibus ab Ecclesia fide discesserunt, aberrafte. Sublato hoc pene, nihil non loqueris veri: quod de praesenti questione statim liquebit.

27 Ante vero quam id præstamus, duo breviter notanda, r. stare posse aliquod fiduci dogma, eti^s qua in gratiam ejus proferuntur argumenta, non omnia omnibus ejusdem efficacia videantur. Stat ver. gr. in concussum SS. Trinitatis dogma apud Reformatos; neque tamen fidem ejus pari robore altrui dicent per momenta omnia qua ea de re solerter & erudit congruity. Jolue Placeus. 2. Substantiam confessionis ab ipsis modo fecerint debere. Sicut enim Christus legem Baptismi indicere potuit, non precipiendo ut immersione potius quam infusione conferret; sic confessionem potuit instituire, permittingo ut ad Ecclesias nutum vel publica quandoque foret, vel secreta, seu auricularis. Unde quod in quadripartita adversus confessionem Dissertatione, ad

objecta sibi Patrum testimonia reponere solet Dalluz, in his agi de confessione publica; eti^s tam vere reponetur, quam falso, nihil omnino ejus cauillam juvat. Publica enim sit confessio, vel secreta, quid tum, dummodo & vera confessio sit, & ad obtinendam vi clavium peccati condonationem necessaria? His que deinceps inferuent premissis, sit

CONCLUSIO I. Necessestis Confessionis sacramentalis efficaciter probatur ex Scriptura.

Prob. ex gemino Evangelii textu, alio apud Matth. 18. ubi concedenda peccatorum remittendorum potestas Apostolis promittitur. Amen dico vobis, quicumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in calo: & quicumque solueritis, erunt soluta & in celo. Alio Cap. 20. Joannis, ubi eadem potestas de facto traditur his verbis: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remitteritis peccata, remittuntur eis, & quorum retineritis, retenta sunt. Atqui, ait Tridentinum Sess. 14. Cap. 15. ex iis verbis universa Ecclesia semper & merito intellectu institutam esse a Domino integrum peccatorum confessionem. Quod semper intellexerit, demonstrabit Conclusione sequenti. Quod merito, jam probandum.

Ut ex iis verbis jure ac merito colligatur integrum peccatorum confessionem a Christo institutam esse, tria sufficiunt, 1. ut Christus Apostolos corumque successores infixerit tamquam judices eorum qui post Baptismum lapsi sunt. 2. Ut eodem simul constituerit peccatorum medicos. 3. Ut neutrum minus sine integra peccatorum declaratione exerceri possit. Atqui Christus Et quidem 1. eo loci Apostolos instituit judices. Qui enim Apostolus stupendam illam potestatem concessit, vi cuius dum unum absolvunt in celo & in terra, alterum in terra & in celo ligant, ille profecto Apostolos vere constituit judices: sicut Princeps eos vere facit, sed in gradu summe inferiori, judices, quibus plenam dat vita & mortis potestatem. 2. Eosdem constituit medicos Peccatorum. Qui enim Apostolos misit, sicut ipse a Patre missus erat, adeoque cum eadem potestate simul & voluntate, non intendit ut ligarent simpliciter, sed ut ligarent in ordine ad absolutionem, quia in ordine ad salutem, qui unicus fuit divine Christi missionis locus. Atqui ut ligarent in ordine ad salutem, non judicunt modo sed & medicorum partes agere debuerunt; nimur congrua prabendo. Fidelibus remedia, quibus a morte peccati ad vitam gratie resurgent. 3. Neutrum minus sine integra peccatorum confessione exerceri usquam potuit. Judge enim in statuendis ponis aquitatem, medicus vero in designandis remedii aptitudinem servare debent. Atqui nec exigua reo penza decerni possunt, nec idonea infirmo remedia praescribi, nisi reus & ager, non in genere tantum, sed & in specie delicta & vulnera sua aperiant. Ergo. Hinc patet quam temere, quam falso dicat Calvinus Lib. 3. Institut. cap. 4. 8. 18. Sacerdotes nostros, a se ipsis judices creari. Numquid enim proprio marte, & quasi conspirando, alii alii ligandi & solvendi potestatem impertierunt? Annon eam a Christo domino receperit? Annon qui circumcisionis onus, quia grave, excusserunt, onus confessionis gravius, saltem magna ex parte, excusserint, nisi id Christi ipsius auctoritate inductum effet & firmatum?

Ojic. 1. ex Joan. 20. nihil in confessionis gratiam extundi potest, 19 si col-

si collata ibidem ligandi & solvendi potestas per Baptismi vel prædicationis ministerium exerceri debeat. Atqui... Vere enim solvit, qui di-
gnum baptrizat: ut vere ligat, qui indignum ejicit.

20. Resp. neg. min. & dico Joannis 20. nec de Baptismo agi, nec de prædicatione. Non de Baptismo. Vel enim de Baptismo suscipiendo age-
retur, vel de ejus jam suscepiti memoria. Non. 1. i. quia Baptismus
semel tantum confertur. Atqui absolutio de qua Matth. 18. & Joan.
20. non semel sed plures conferri potest; ut indicant tum voces qua-
rum & quaecumque, quæ generalis sunt & indefinitæ; tum & magis hu-
mana conditio, quæ cum frequenter infirma sit, frequenter eget medici-
na. 2. Quia potestas clavium ibidem a Christo concessa, est potestas
vera ac propriejurisdictionis; cum etiam exterius & tribunali per cen-
suras, exerceri possit, ut ex eo loco inferunt ipsi Protestantes. Atqui
potestas jurisdictionis proprie in eos tantum exerceri potest, qui jam
sunt in Ecclesia per Baptismum. Ergo. Non 2. tum quia aliqui non
posseunt Sacerdotes peccata retinere, cum impide non possint ne Fide-
les Baptismi olim a se suscepient recordentur. Tum quia cum facilior sit
Baptismi recordatio, quam suscepit, quæ Sacerdotum examen supponit;
facilius esset reconciliatio post Baptismum, quam ante: quod ha-
cenus in Ecclesia fuit inauditum.

Non de ministerio prædicationis quatenus fidem de remissione pecca-
torum excitare potest. 1. Quia vel excitatur fides de remissione jam ob-
tentâ, vel de obtinenda: neutro autem sensu vere solvitur peccatum,
sed vel solutum ab alio, vel solvendum declaratur. 2. Quia non tan-
tum solvere possunt Sacerdotes, sed & ligare. Atqui in hypothesi adver-
sariorum ligare non possent; quia prohibere non possunt ne quis in se
fidem illam excite. 3. Quia solvere & ligare soli Sacerdotibus competet,
ut tota ab initio docuit Ecclesia: Atqui fidem in aliis excitare pos-
sunt etiam Laici, & plerunque utiliter excitarunt. Quin & idem sibi
in Anglia vindicant milites cuiusdam Sectæ, ut norunt omnes. Ergo.

21. Objic. 2. si Christus confessionem sancire volisset, disertare ejus men-
tionem fecisset, non fecit ac Baptismi & Eucharistie. Atqui non fecit
Joan. 20, unde no Romanii quidem Doctores inter se consentiunt an ex
L. t. c. 3. illo Capite inferri possit confessiois institutio. Ergo.

22. Resp. dist. maj. disertam fecisset confessiois mentionem, id est, sic
locutus fuisset, ut ex ejus verbis invitate deducatur necessitas confessio-
nis, C. id est, ipsum confessiois vocabulum usurpat, N. Porro ex
concessa solvendi & ligandi potestate tam perspicue colligunt necessi-
tas confitendi, ut hac sublata illam tolli necesse sit. Ergo non alia ex-
prefiori opus fuit mentione confessiois; sicut nec opus fuit distincta
contritionis & satisfactiois mentione; licet absque contritione & sati-
faciendi proposito non dimittantur peccata, prout ex dictis liquet pro
priori, & ex dicendis pro posteriori constabit.

Nec nocet quod Catholici quidam Doctores disputent de robore ar-
gumenti ex citato texu petiti: tum quia pauculi Doctores Ecclesiam
non faciunt; tum quia idem Doctores ceteris consentiunt quantum ad
substantiam dogmatis: tum quia Protestantes in eodem casu & longa
flebilis versantur; cum ex his aliis argumenta petant ex certis Scriptura-

Libris,

Libris, quos alii post Lutherum uti stramineos, & divino Spiritu pro-
fus indignos rejiciunt.

Objic. 3. confessiois dogma in eo totum fundatur, quod Sacerdotes
in Penitentia negotio judices sint propriæ dicti, vel Panitentes prætoria
potestate abſoluant. Atqui judicialis illa & prætoria potetas, merum est 7. p. 35.
commentum. 1. Quia totum nova Legis Sacerdotum munus est, ut pro
Christo legatione fungantur, hominique obsecrant ut reconcilient se
Deo, 2. Cor. 5. 20, atque hinc se Fidelium servos prædicant, ibidem
4. 5, nulquam autem fundo audium est. Prætorem reorum de quibus judi-
cat, servum dici. 2. Quia crimen confessiois fonti remittunt, illius solius
est qui supra legem constitutus est, nimis Monarchæ: unde si sacrifici
nostræ peccata dimittant, supremi erant Christianorum Principes. 3. Quia
non magis judices dicti debent Presbyteri, dum peccata dimittunt, quam
Salvatores, dum salvant, prout de se dicebat Paulus Rom. XI. 14. Si
quomodo... salvos faciam aliquos ex illis. Atqui &c. Hoc Dallens, qui-
bus si emphasi, impropria & aſpernandi modum futiliter, omnia fu-
stulisti. Itaque

Resp. ad 1. neg. min. & dico Sacerdotes judicium munus potestate sibi Christo
concessa obire; potestate, inquam, non prætoria, quam uti temporaneam
abjecere SS. Patres, sed mere spiritali. Nec obstante que contra propoauantur.

Non 1. nihil enim vera quoniam Sacerdotes, ut Dei legati manda-
ta ejus deferant, ut Apoloſti ad reſipientium hortentur, ut judices
non sua, sed Christi auctoritate, peccata dimittant; quod indubie fa-
ciunt in Baptismo. Nec moram facit nomen servi, quod si civilem Pra-
torem dederet, iis placet super modum, qui vel in ipso Penitentie
tribunali, ubi diu nocte pro nutu populorum assidere tenentur, ser-
vi sunt Christiani plebis.

Non 2. que recota est veterum haereticorum cramble: Etsi enim vi
propria remittere peccatum, solius sit supremi ac primarii Judicis, Dei
nimurum: potuisse it tam vices suas Ministri suis committere. Sanc-
tus unus est Deus qui solo verbo mortificet & vivificet: Et id tamen Petro
& Eliso concessit. His adde quod Presbyteri, non pro nutu peccata
dimittant, sed juxta leges sibi a summo Judice constitutas, a quibus si
recelerint, peccatum sibi struunt, non solvunt alienum. Confite ergo pen-
itande sunt, ait belle S. Gregorius Magnus Hom. 26, in Evang. & tunc
ligandi atque solvendi potest exercenda. Videntur est que culpa praecedit,
& que Panitentes fecuta est prius culpm: si quis omnipotens Deus per com-
punctionis gratiam ejicit, illos Postoris sententia abſolvet.

Non 3. tum quia Salvatoris nomen ei soli proprio reservatum est, qui
salutis nostra auctor & consummator, dedit seneipsum redempcionem pro
omnibus. 1. Timoth. 2. minusque competit iis qui mera sunt ejus in-
strumenta: Nomen vero Judicum per se denotat homines a summo
Principi ad ferendam sententiam constitutos, adeoque dependentes. Tum
quia si Joseph Ägypti Salvator dici potuit, & Judices Deorum nomine
insigniti; potest servatorum nomen, sed bene explicitum, & in sensu
summe inferiori, Ecclesiæ Ministriis utrumque attribui.

Objic. 3. Eito Sacerdotes à Christo constituti sine Judicess: certe non
magis hinc colligi potest necessitas confessiois, quam quia constitui
Tournely Thol. Moral, Tom. VI,

Y fint

sint a Rege Magistratus, colligi posse non alio quam ipsorum ministerio lites componi posse. Atqui colligi istud non potest. Possunt enim litigantes vel negotiorum compонere, vel recta tendere ad Regem. Ergo a pari, cum agitur de peccatorum remissione. Neque enim dixit Christus: *Quaecumque non solveritis, soluta non erunt*: sed quod hinc longe differt: *Quaecumque solveritis, &c.* Ergo.

26 Confem, tum quia juxta nos possunt Sacerdotes venialia peccata dimittere; & tamen necessaria non est eorum confessio. Tum quia in Baptismo exercitum iudicium, quo dignos admittunt rejeccis indignis: & tamen nullam in specie confessionem exigunt, sed generalem trahunt, qua Cathecumenus agnoscit se peccatorem esse, & primitam detulit vitam, sponte meliorem. Ergo pariter ut Sacerdos officium iudicis in Tribonali Penitentia adimpliat, necesse non est ut in specie, sed sufficit ut generliter se peccatorem agnoscat Penitentes, & absolvit supplex efflagiter.

27 Resp. ad 1. neg. maj. disparitas temporaneos inter Judices & Christi Ministros, triplex porrifsum occurrit. Prima quod istis claves dederit Regni calorum, nec utique perperam. Atqui perperam dedidit, moraliter loquendo, si alia longe faciliori via pataret introitum ad idem Regnum. Ecquis, generaliter loquendo, non malit cum Calvinis filii Deo confiteri, quam omnes fecerit cordis recessus pandere homini? Secunda, quod Sacerdotibus datum sit non tantum solvere, sed & ligare. Atqui in adversariorum hypothesi possent quidem eos solvere, quibus ipsorum opera uti placuerit; sed vere ligare non possent. Quomodo enim eos ligarent efficerat, qui solo suo ad Deum accessu, vel solverent se, vel se se prius imaginarentur? 3. Quia eti privatus quisque item quam cum privato alio habet, sine publici Judicis sententia componenti possit; eam tamen quam cum ipso Rego habet, quinque Rex nonnisi per Judices a se constitutos dirimir vult, horum dumtaxat ministerio finire viat. Atqui peccata nostra quedam sunt nostri lites cum Deo. Ergo a nonnisi per Judices a Deo constitutos finiti possunt. Liceret quidem ad Deum sincera cordis contritione accedere; nec dubium quin is ante Ministri sententiam abfolvere possit. Verum absolutio hec, quam multi falso praesumerent, a Christi Ministris disjunctanda est, ut olim a Judorum Sacerdotibus mundatio lepræ. Idque eo verum est magis quod nulla sit vera contritio sine voluntate tortum id praestandi quod injunxit Christus: injunxit porro ut se filterent Sacerdotibus. Unde licet expressum non dixerit: *Quia non solveritis, non erunt soluta*, sat utique his dixit verbis: *Quia ligaveritis, erunt ligata*, &c. Cum autem nihil tale faxerit Princeps quod terrenos Magistratus, perfidum est, longum eos inter & Sacerdotes esse disserim.

28 Ad 1. confirm. neg. confeg. Ea enim solum peccata clavibus necessario subiecti voluit Christus, que hominem vere ligant, queque adeo omnimodi retineri possunt. Atqui non hujusmodi sunt venialia, que nec caritatem perimunt, nec a celorum introitu excludunt absolute.

29 Ad 2. confirm. neg. ant. Etsi enim Cathecumeni dispositiones explorare debet Baptismi Minister, hand tamen veram in ipsum jurisdictionem, verumque adeo, quod sine jurisdictione ferri non potest, iudicium exercet. 1. Quia veram in eos qui foris sunt, jurisdictionem habere nequit. 2. Quia Laici ipsi, ipsæ & molieres, Baptismum administrare possunt.

rei olim probavimus; neutri tamen capaces sunt jurisdictionis Ecclesiasticae. 2. quia qui iudicio de quo loquitur Christus, subjacent, ita ligari possunt, ut etiam Canonis ponis coegerant: quod in baptizandis locum non haber. Sed de his jam Cap. I. n. 100.

Objic. 4. Non debet Fidelibus imponi jugum grave, quod neque Scriptura, neque Apostoli iidem impoluerit. Atqui nec Scriptura confessiois jugum imposuit; cum ubique veniam spondeat iis qui vers & ex animo Penitentes fuerint. Nec Apostoli; cum nullibi legantur confessionem sacramentalē esegisse a Fidelibus.

Repf. neg. min. cujus falsitas ex probatione nostra, utique ex Scripturis petita, liquido constat.

Nec nocet 1. quod Scriptura pluribus in locis veniam spondeat Penitentibus, circa mentionem confessionis, cum in adductis a Dalleo textibus, nulla etiam fiat mentio Baptismi, quem tamen necessarium effatetur Dalleus, vel contra Dalleum Orbis Christianus. Requirit itaque & commendat Scriptura veram cordis conversionem. At, ut vera non est cordis conversio sine voluntate recipiendi Baptismatis, cum de iis agitur, qui necdum sunt baptizati; sic nec vera est, cum de baptatis agitur, sine confessione aut ejus voto: quia utrumque a Christo que orationem est.

Nec nocet 2. quod Apostoli confessionem exigisse non legantur: quia negativa hujusmodi probationes probationibus positivis prævalere non possunt. Et vero utiler est confessionem fatentur adversarii: sed dicant ipsi, quandoquidem quidquid vident, in Scriptura vident, ubinam Apostoli utilitatem illam commendaverint? Dicant, ubi scriptum sit legitimum ac validum esse Praeobaptismum.

Objic. 5. Ex Oratione Dominica: Deus eo modo peccatum dimitit homini, quo homo fratri suo. Atqui homo homini sic dimitit peccatum, ut nullam ejus, saltē in specie, confessionem exigat.

Repf. neg. maj. Vox enim, *sicut dimitimus*, dimitissionis substantiam spectat, non modum. Et vero, ut apollote Tourneyius, Deus peccatum homini dimitit per infusionem gratiae: homo autem in eo cui dimitit peccatum, nihil operatur. Deus nonnisi diligentibus se dimitit, homo autem etiam inimicos dimittere tenet, &c. Quapropter in Oratione Dominica precarur, ut, quia proximo misericorditer indulgenus, Deus nobis etiam indulgere dignetur: perfusi futurum ut non indulget, nisi sanctificat ab eo confessionis legem adimpleamus.

CONCLUSIO II. Confessionis ulti & necessitas antiqua & constanti Ecclesie Traditione nititur.

Veritatem hanc totu volumine * contra Calvinistas, & præcipue Dalleum diligenter & eruditè assertuit Dionysius Sammarthanus & Congregatione S. Mauri. Hanc ita sequemur, ut paucos tantum ex unoquoque saeculo Autores adducamus; quia singulos adduci non pâtria ratio instituti nostri, qua brevitatem inter & prolixitatem media esse debet.

* Traité de la Confession contre les erreurs des Calvinistes . . . par Dom Denis de Saint-Marthe, Paris, Roulland 1685.

Pauca admodum supersunt hujus facili monumenta: in his tamen quedam deteguntur vestigia confessionis.

34 Barnabas in Epist. quam genuinam habent plures cum G. Cave, sic loquitur num. 16. Confitemini peccata vestra.

35 Clemens Epist. 2. ad Cor. cuius superest fragmentum: Quandiu, inquit, sumus in hoc mundo, de malis que in carne gessimus, ex toto corde respicimus, ut a Domino salvemur, dum habemus tempus penitentiae. Postquam enim e mundo excivimus, non amplius possumus illi confiteri, aut penitentiam adhuc agere.

36 Auctor Epist. ad Jacobum, quæ licet Clementi abnegetur, tanta est antiquitas, ut e Graeco latine versa sit a Rufino, seculo IV. sic iuxta eiusdem Rufini versionem loquimur num. 11. Si forte in aliquo cor, vel liber, vel infidelitas, vel aliquod malum latenter irrepserit, non erubescat, qui anime suo curam gerit, confiteri huc ei qui præstet ... quo possit fide integra & operibus bonis penas eterni ignis effugere.

Ex his quæ mutuam sibi lucem prebeat, & dubia explicat perspicuis, sic disputo. Confesso nihil est aliud quam declaratio necessaria peccatorum etiam secretorum facta. Sacerdoti ad obtinendam a Deo remissionem. Atqui in predictis textibus habetur: 1. declaratio peccatorum. Confitemini peccata vestra. 2. Etiam secretorum, qualia sunt liber, infidelitas, vel quodcumque aliud malum latenter in cor irrepens. 3. Declaratione necessaria; utpote facienda dum tempus habemus penitentia. Quid enim, si necessaria non sit, interest, quod postquam e mundo excivimus, non amplius possumus confiteri? 4. Facienda Sacerdoti, ministrum ei qui praestet. 5. In ordine ad obtinendam a Deo remissionem: ut neque posset penitens penas eterni ignis effugere. Ergo.

E secundo seculo.

37 Irenæus auditor S. Polycarpi, qui & ipse S. Joannis auditor fuerat, Lib. 1. contra heres. Cap. 9. de mulierculis pluribus a Marco quodam harelico simul & prestigitore corruptis, sic loquitur: Hæ sapissime conversas ad Ecclesiam Dei, confessæ sunt, & secundum corpus exterminatas se ab eo, & velut cupiditer inflammatas valde illum se dilexisse. Atqui hic occurrit confessio, non tantum publicis sceleris, quale fortassis fuerat malum cum Marco commercium, sed & occulti, qualis fuit inflammatus ille amor, quo eadem mulieres Marcum hunc deperibant.

38 Reponit Dalmatius Lib. 3. c. 2. p. 202. textum hunc esse extra rem, quia confessio de qua Irenæus, facta videatur coram omni Ecclesia, adeoque & coram Laicis, qui juxta nos confessionis Ministri non sunt.

Verum hoc quid ad rem? Annon sacramentalis esse potest confessio, quæ coram tota Ecclesia fiat? An virtus Christi ne pakam denoncitur peccata? An negat Irenæus peractam fuisse illam hanc confessionem, coram aliquo saltu Sacerdotibus? Immo an in ipso Dalmati systemate, mulieres facinorosa, per alios quam per Ecclesias Ministrorum, Ecclesiasticæ communioni restituvi poterant?

Idem

Idem S. Doctor Ioannis de Cerdone Lib. 3. Cap. 4. Modo, inquir erat latenter docens errores suos, modo exomologem faciens. Atqui, quantumvis clamet Dalmatius impie hic & inscite per exomologem intelligit confessionem, tria non pauci Dallio facile eruditioribus constant, 1. exomologem nominili paulo post Irenæi tempis tamam Penitentia actionem significasse. 2. Totam hanc actionem, a confessione, quæ semper pars fuit Penitentia spectatissima, exomologem nomen mutuatum esse. 3. Proinde, ante Irenæum & Irenæi ayo, exomologem idem præfus esse ac delicti confessionem, quemcumque tandem ea esse possit. Vid. Sannazar. Cap. 2. pag. 25.

Tertullianus, qui secundo ac tertio seculo vixit, Lib. de Penit. postquam dixit Cap. 4. omnibus delictis, seu carne seu spiritu, seu facto seu voluntate commissis, penam per judicium destinari a Deo, & veniam simul per Penitentiam spondere; Cap. 9. de confessione hæc scribit: Tantum relaxat confessio delictorum, quantum dissimilatio exaggerat. Confessio enim satisfactionis confessio est, dissimilatio contumacia. Hujus igitur Penitentia secunda & unius quanto in acto negotiorum est, tanto operosus probatio est ut non sola conscientia preferatur, sed aliquo actu administretur. Is ait, qui magis Graeco vocabulo exprimitur & frequentatur, Exomologesis est, qua delictum Domini nostrum confitemur, non quidam ut ignorato, sed quatenus satisfacio confessione disponitur, confessione Penitentia nascitur, Penitentia Deus mitigatur. Ergo confessio de qua Tertullianus, non in sola conscientia emititur, sed sit per actum exteriorum. Ergo iterum Dominus fieri dicunt, non quia soli Deo fiat, hinc enim sufficeret conscientia, sed quia sit Sacerdoti qui Dei vicem gerit. Unde

Idem Cap. 10. Plorisque tamen hoc confessionis opus ut publicationem sui aut fugere, aut de die in diem disferre præsumo, pudoris magis memoris quam salutis: velut illi qui in partibus secundordibus corporis contracta cessatione, conscientiam medietatem vivant, & ita cum conscientia sua pereant... Grande plane emolumenam verius, ecclasiæ delicti pollicetur! Videlicet, si QUID HUMANÆ NOTITIA SUBDUXERIMUS, PROINDE ET DEUM CELABRIMUS? Adequo existimatio hominum et conscientia dei comparantur? AN MELIUS EST DAMNATUM LATERE, QUAM PALAM ABSOLVI?

Et Cap. 12. si exomologem retrahas, id est, si durum tibi videatur peccata confiteri, gehennam in corde considera, quam tibi exomologem extinguit.... Igitur, cum scias adversus gehennam, post prima illa intimationis dominicae manimenta, esse adhuc in exomologesi secunda subsista, cur salutem tuam deferis?

Atqui ex his omnibus constat, non modo antiquam esse confessionem, quod, premente horum textuum evidentiâ, facta coactus est Beatus Rhenanus, sed & omnino esse necessarium: 1. quia ea sublata per peccatorum penes animam, quemadmodum sublata medio occulti & recundioris morbi cognitiōnē, perit æger secundum corpus. 2. Quia ex eiusdem omissione efficitur, ut damnatus latet, seu ne latens, ac peccata reticens damnetur, qui peccata sua confitens, absolutus est. 3. Quia eadem confessio quoad peccata intimationem seu Baptismum consecuta, idem facta quod intinctio quoad peccata ipsam præcedentia. Ergo con-

42 confessio non antiqua tantum, sed & prorsus necessaria est. Jam vero eadem confessio, de omnibus delictis, seu carne seu spiritu, seu factu seu voluntate commisit, uno verbo, de iis criminibus, qui hominem oculos ut arcana quedam infirmat, oculos medicorum iugant, fieri debet juxta Tertullianum. Ergo.

43 Eadem veritas in dubio conilit ex hata tunc Montanitarum heret. 1. Quia, ut diximus 2. p. c. 2. nu. 7. hec ubique gentium prorita est, eo quod certi criminibus veniam per claves negaret. 2. Quia Montanitae leviora delicta solvebant, ut non iis tantum, sed & gravioribus indicenter Penitentiam, eti horum absolutionem a Deo solo posse obtineri contendenter. Atqui nec levia solvere, nec gravibus congruum Penitentiam decernere poterant, nisi utraque cognoscerent, quod sine confessionis subfido fieri non poterat. Ergo.

E. tertio seculo.

Tertii seculi fidem aperient Origenes & Cyprianus.

44 Origenes Hom. 2. in Psalme 37. Vide, inquit, quod edocet nos Scriptura, quia oportet peccatum non celare intrinsecus. Fortasse enim sicut in qui habent intus inclusum escam indigescant. . . . si vomerint, relevantur: ita si peccaverunt, si quidem occultant & retinent intra se peccatum, intrinsecus urguntur, & promodem suffocant a phlegmate & humoris peccati: si autem sunt accusator fratrum, dum accusat semetipsum & confiteretur, simul evomit & delictum, atque omnem mordi dicit causam. Tantummodo circumspice diligenter cui debitas peccatum confiteri: proha prius medicum, cui debet causam languoris expondere.... Si intellexerit talen esse languorem tuum, qui in conventu totius Ecclesie, exponi debet & curari, ex quo fortassis & certi adfici poterent, & tu ipse facias sanari; multa hac deliberatione & sanitatis perito mediis illius consilio procurandum est.

45 Idem Hom. 2. in Levit. Est adhuc septima, licet dura & laboriosa, per Penitentiam remissio peccatorum, CUM PECCATOR NON ERUBESCIT SACERDOTI DOMINI indicare peccatum suum... in quo impletur & illud quod Apostolus dicit: Si qui infirmatus, vocet Presbyteros, &c. Et Homil. 3. Omni genere pronuntianda sunt, & in publicum preferenda, si quod in occulto gerimus, si quod in sermone solo, vel etiam intra cogitationum secreta commisimus: cuncta noscere illi publicari, cuncta profervi: profervi autem ab illo, qui & accusator est peccati, & inventor, ipse enim nos, ut peccatum insitum: ipse etiam cum peccaverimus, accusat. Si ergo in vita præveniamus eum, & ipsi nostri accusatores finis; nequitiam diaboli inimici nostri & accusatoris effugimus.

Atqui in hisce textibus duo aperte continentur, 1. Plena peccatorum occulitorum declaratio; corum videlicet, que etiam intra cogitationem secreto commisimus; & que in anima nostra perniciem nobis a diabolo, nisi cum humili confessione præveniamus, exprobabantur. 2. Confessio non utilis tantum, sed & necessaria, tum quia se habet quod peccata, sicut vomitus quoad escam indigescit, qui nisi ejiciatur, hominem suffocat: Tum quia sine ea vitari nequit efficaciter diaboli exprobatio: Tum quia deducitur ex Scripturis. Tum denique, quia solus nova Legis Artifex potuit imponere yugum, vi cuius peccator juxta prudens Ministri

arbitrium scelera sua in conventu totius Ecclesie exponere teneretur; prout forebat disciplina Origenianum temporis.

Report Dalleus, 1. tantam esse insipiam Homilia in Psalm. 37. ut merito abegnatur Origeni, quod & suplicatus est Erasmus. 2. Non loqui Origenem de confessione omnium in individuo peccatorum, qualem admittant Romani. 3. Nihil esse in citata Homilia, unde inferri possit confessionem hanc Sacerdoti faciendam esse. 4. Confessionem ab Origeni numero septimam recenseri varia inter media, quibus peccatorum remissio possit obtinerti. Sed qui peccata tot viis deleri posse judicavit, confessionem non habuit pro necessaria.

Verum, ut cum Dalleus contra Dalleum loquar, hec inania sunt hominis causa studio excusati figura. Unde

Ad 1. Si totas inepitis Homilia 27. quid non eas recenseret Dalleus? An usque adeo extra omnem inepitam suspicionem postum se credit, ut sibi supremo velut boni & mali oraculo, indubiam fident haberi velit? Nihil certe habet tota hinc Homilia, quod Autorem pium & gravem non redoleat, uti observavit Sammarthanus in investigationibus ad Libri sui calcem apponitis: Nihil quod ab Origeniana doctrina diffonere, ea praesertim quam tradit Hom. 32. in Levit. & 17. in Locam, ubi: Si revelaverimus, inquit, peccata nostra, non solum Deo: sed & his qui possunt mediri vulneribus nostris atque peccatis, delebuntur peccata nostra.

Deinde, esto, quod innitre videatur Erasmus, vir, juxta Dalleum, de confessionis necessitate aliud sentiens a Catholicis: Esto, inquam, Homilia haec heresi sic Rusini: eiusdem pene in gratiam nostri erit ponderis: cum & altero post Origenem seculo vixerit Rusinus; & nullius unquam circa confessionem erroris postulatus fuerit.

Ad 2. Loquitur Origenes prout & nos loquimur, cum ad accurram confessionem omnia prorsus peccata aperienda esse dicimus. An nutriri fides nostra, quia unoquoque palu non meminerimus distincte numeri & circumstantiarum? faciliunt inepitam.

Ad 3. Neque nos etiam continuo, dum ad Exomologesum hortamur, 50 hanc Sacerdoti faciendam esse dicimus: quia supponimus id nōrum esse. At patientia habeat Dalleus, & dante Deo, non alii quam Ecclesia Ministri detegendi esse peccata, ex constanti Ecclesie sensu demonstramus: & ex ipso potissimum Origeni, non ubique quidem, quod necesse non est, sed citata Hom. 2. in Levit.

Ad 4. Dolendum, ut a Sammarthano observatum est, quod Dalleus Burdaleum de delendi peccati medius concessionem non audierit: nam & is quoque eleemosynam, amorem Dei, confessionem, ventani injuriam haec inter media uno contextu recensuerit. An ideo ratus esset immundusque horum fatis esse? nequaquam profecto. Ut quid ergo crediderimus, singula quo recenserit Origenes venire a Deo impetranda media, per se sola ad id sufficere? Interim conilit latitem confessionis usus ex Origenis loco: eus vero necessarium, quam omnibus in locis virtutis necesse non fuit, alibi docet. Nec magis, quia amorem Dei enimerat inter media venire, colligi potest caritatem ab ipse confessione sufficere; quam quia inter eadem media eleemosynam & amorem civitatis sum

sim reponit, colligi queat elemosynam sine amoris auxilio veniam promovere.

Jam de Cypriano, praepucio saeculi III. Autore. Is Lib. de Lapsu in eo infurgans, qui ethnicis sacrificiis fedati, sollemnis Penitentia statuum ingredi reculabant: *Quanto, inquit, & p[re]i[us] maiores, & timore meliores sunt, qui quavis modo Sacrificii aut libelli facinore confiristi, QUONIAM TAMEN DE HOC VEL COGITAVERUNT, HOC IPSUM APUD SACERDOTES DEI DOLENTER ET SIMPLICITER CONFIDENTES, exomologesim conscientia faciunt, animi sui pondus exponunt.* scientes scriptum esse: Deus non deridetur. Derideri & circumveniri Deus non potest. Plus immo delinqit, si secundum bonum Deum cogitans, evadere se ponam criminis credit, si non palam crimen admisi. Confiteantur fugiti. . . . delictum suum, dum adhuc qui deliquit in seculo est, dum admitti confessio ejus potest, dum satisfactio & remissio facta per Sacerdotem, apud Dominum grata est. Atque hic confessio & fieri jubetur, & fieri Sacerdoti, & demum fieri de peccatis secretioribus. 1. Fieri jubetur; tum quia aliquo deridetur Deus, quia hominis iniurta iugoret crimen quod non palam admisimus est; tum quia qui dum abhac in seculo est, delictum suum confiteri omisit, gratae deinceps Deo satisfactionem exhibere nequit, quia haec nonnisi per Sacerdotem apud Deum grata est. Unde 2. confessio apud Sacerdotes dolenter & simpliciter fieri praecepitur. 3. Demum facienda praecepitur de peccatis secretioribus; nimirum de his etiam quae non palam, immo, quia sola cogitatione commissa sunt. Ergo confessio, non tantum scandalo, quae publica Penitentia subiecta erant, peccata, sed & occulta spectar, telle Cypriano; et nimirum nomine, qui omnium Africa Episcoporum organum & quasi calamus estimari merito possit.

E quarto saeculo.

53 Primus omnium hic occurrit, Lucius Cæcilius Firmianus Laetantius, qui Crispi Caesaris Principis optimi quondam Praeceptor, sub initium taculi IV. senex admodum, & sponte pauperium diem clausit extremam. Is porro Lib. 4. Instr. Cap. 17. hoc scribit: *Ob hunc caussam Deus circummissionem Iudaicis precipiendo, nudari pudendum corporis partera jussit, ut hoc argumento nos admoneret, ne involutum petula haberemus, id est, ne quod pudendum facinus intra conscientia secreta vellemus. Hoc est cordis circumfero, de qua Propheta loquuntur, quia Deus a carne mortali ad animam translatis, quae sola mansura est. Volens enim vipe ac saluti nostrae pro eterna sua pietate conculare, Penitentiam nobis in illa circummissione proposuit, ut si cor NUDAVERIMUS, IDEM, SE PECCATA CONFESSI sati Dio fecerimus, veniam consequamur, que contumachus ET ADMISSA SUA CELENTIBUS DENEGATUR ab eo, qui non faciem sicut homo, sed intima & arcana peccata inuicta.*

73^x Et Cap. 30. eiusdem Libri, ubi totus est Laetantius, ut certis notis Ecclesiam distinguat ab hereticorum, praepucie autem a Montanistarum & Novatianorum Sectis, sic loquitur: *Sola igitur Catholicæ Ecclesia est, que verum cultum retinet. Sed quia singuli quique certus hereticorum, se postulamus esse Christianos, & suam esse Catholicam Ecclesiam putant.*

scindum est illa, ut vera, in qua est confessio & Penitentia, que peccata & vulnera, quibus subiecta est imbecillitas carnis, saubriter curat.

Atque illi in locis agitur de confessione occultioris cuiusque delicti, quod nempe pro pudore intra conscientia secreta velari possit. Agitur de confessione efficaciter lauori, per quam, iuncta satisfactio, veniam consequitur. Agitur de confessione proflua necessaria, tum quia per eam non minus nudari debet anima ad salutem, quam apud Judæos caro ad circumisionem: *Tum quia res vel iudicarent, vel, ut blasphemant pseudo-reformati, exitialis, vera Ecclesiæ nota esse non possit.*

Atque e postrem illi Laetantii verbis mihi colligere videor, frequenter tunc fuisse confessionis usum in Ecclesiæ Catholica: cum hac per confessionem secerteretur ab Ecclesiæ Novatiana, que non omnem confessionem proximam intulerat, usi plures diximus, & probat Morinus Lib. 3. Cap. 8. Quoniam opinari quis possit, populos Novatianæ parti addictos, quorum graviora peccata, forteque omnia illa que contra Deum committuntur, non amplius a Novatianis solvrebantur; ab oneiro inutiliter confundi more sensim ut plurimum defecisse. Certe, cum Catholicæ Episcopi Penitentiariorum instituerent, nullos instituerunt Novatiani, ut discerint animadvertemur Socrates & Sozomenus. Unde vel admodum rara, vel forte nulla apud Novatianos, pluribus falso in locis, confessio evasiva videtur.

S. Hilarius Comment. in Cap. 18. Matth. num: 8. *Ad terrorum metus maximi, inquit, quo in præfatis omnes continebantur, immobile severitatis Apostolice iudicium præmisit; ut quos in terris ligaverint, id est, peccatorum nodis innoxios reliquerint; & quos solvereint, confessione videlicet venia receperint in salutem: hi Apostolice conditione sentientia in Cœlis quoque aut soluti sunt, aut ligati.*

Reclamat equidem Dallus Lib. 3. Cap. 9. & pro vocibus confessione venia, que sensim omnino obscurum faciunt, legi vult, confessione venia. Sed 1. huic, que recipia clarior videtur, Dallei lectioni obstant Codices ad unum omnes, seu Ms. seu editi, ut obseruant, qui omnes summa cura perlegerunt, Benedictini, in postrema Hilarii editione. 2. Quo obscurior est lectio communis, eo minus mutationis suspecta est: que enim perspicua sunt, ut omnibus in obscura mutari non solet. 3. quia tripla lectione insistentib[us] esse iudicent hæc que paulo post sequuntur S. Doctoris verba: *Ergo venia omnis ex eo est; cum etiam ea que in se sint peccata, post reditum confessoris indulget. 4. Quia eti[us] sua Dallio indulgeant correctione, non ideo plus proficeret: si enim omnes qui peccaverint, in præfatis Apostolica sententiis solvi debeant, constat iis indicatam esse confessionis legem: cum nec ignota peccata solvi possint; nec occulta, nisi per confessionem cognosci.*

Idem & plures adstrit Basilius. Sic (ut tres ejus ad Amphiphilium Canonicas Epistles omittant, que suam singulis peccatis Penitentiam indicunt: quod sine distinctioni eorum notitia, adeoque sine prævia confessione, fieri non poterat) in Regulis brevioribus interrog. 110. que rit,

* Mihi confessio venia nihil aliud esse videtur, quam confessio que sit ad veniam: sicut apud Bedam nota num. 4. Confessio annulationis ea est quae sit ad cœundationem: sicut

rit, Numquid veniat, dum soror presbytero confitetur, etiam Antiphonam ipsam adefe. Et interrog. 288. NECESSARIO, inquit, ut peccata aperiatur debent, quibus credita est dispensatio Mysteriorum Dei. Atque hic habemus confessionem 1. secretam, cum vix adeste permittatur Annullaria, dum sacerdos confiteatur; 2. necessaria faciendam; 3. faciendam Sacerdotibus, iis nempe quibus credita est dispensatio Mysteriorum Dei; 4. omnium, que animam gravare possunt, peccatorum: cum juxta S. Doctorem interrog. 229. Omnino in peccatorum confessione eadem ratio sit, qua in aperitione vitiorum, seu infirmitatione corporis.

58. His addi possint 1. Basilii frater Gregorius Nyssenus, qui Scrm. adversus eos qui alias acerbias judicant, Andafas, inquit, offendere Sacerdoti que sunt recondita: Animi arcana tanquam oculis medico detege.

59. 2. S. Pacianus in Paraceni ad Penitentiam, ubi his Fideles ad confessionem peccatorum hortatur verbis, quae Catholicis Pastoribus hodiecum plene sufficiant. Rogo ergo vos fratres, ait, etiam pro periculo meo, per illum Dominum quem oculata non fallant, definita VULNERATAM PEGERE CONSCIENTIAM. Prudentes agri medicos non ventur, ne in occultis quidem corporis partibus peccatores, etiam perirentur. Et peccator ERUBESCET perpetuum vitam prateriti pudore mereari... A si SIC ILLI MELIUS EST, PRIRE. Ergo perit, quia malo pudore occulta spirituali medico aperire formidat.

60. 3. Ambrosius, qui non scriptis modo, sed & factis, confessionis usum atque necessitatem docuit. Sic enim sumiam eum in Penitentiae benignitatem commemorat Paulinus, ejusdem Diaconus, in illius vita ad S. Augustin. n. 39. Erat gaudens cum gaudentibus, flens cum flentibus. Signum quotiescumque illi aliquis ad percipendam Penitentiam lapsum suos confessus esse, ita flebat, ut & illum flere compelleret... CAUSSAS AUTEM CRIMINUM QUAS ILLI CONFITERANTUR, NULLI NISI DOMINO SOLI, AFUD QUEM INTERCEDERET, loquebatur. En sane confessionem admodum secretam. Atqui confessio hinc Ambrosii tempore necessaria judicabatur. Sic enim ex eismodi Penitente pergit Paulinus: Ipse fui accusator eis, nec expectat accusatorem, sed prævenit, ut accusando suum allevet delictum, ne habeat quod adversarius criminet... dans honorem Deo... qui vult vitam magis peccatorum, quam mortem. Ergo per confessionem allevatur delictum, prævenitur alioqui futura diaboli accusatio, & vita secundum Dei voluntatem eligitur praे morte.

E seculo quinto.

Irrimas hic sibi partes vindicat Chrysostomus, qui ubique totus in eos deludat, ut & Sacerdotum in remittendis peccatis potestatem commendet, & necessitatem iis sua quoad numerum delicta aperiendi; immo & tempus, quo id præcepit fieri debeat.

61. Lib. 3. de Sacer. Cap. 5. Qui terram incolunt, datum est ut potestatem habeant, quam Deus optimus neque Angelis, neque Archangelis datum est, & se voluit. Neque enim ad illos dictum est: Quicunque aligaveritis, &c. Habent quidem & terrestres Principes vinculi potestatem, verum corpus suum. Id autem quod dico Sacerdotum vinculum, ipsam etiam animam contingit. Neque hi vero sua illa potestate, juxta S. Doctorem, prædicti sunt tan-

tum cum baptizant, sed postea etiam, cum nobis peccata condonant. Unde eos comparat cum Levitis, qui corporis lepram purgabant, vel potius purgatum probabant; cum & contra novae Legis Sacerdotes immunidiam ipsam anima, non purgatam probandi, sed proferi purgandi potestatem accepit, ibid. Cap. 6.

Ne quis autem sibi singat posse quidem Fideles solvi a Sacerdotibus, at id necessarium non esse; duo addit summe votanda, 1. omnia verum cœlestium potestatum Sacerdotibus a Deo concessam esse; quia Pater omnia iudicium Filio dedit: ipsam vero iudicium a Deo Filio illi traditum est; 2. manifesta teneri infanta, qui despiciunt tantum principatum, videlicet Sacerdotalem, sine quo nec saluti, nec promissorum honorum compotes esse possumus.

Homin. de muliere Samaritanam, & ob propria peccata non erubescamus... jam vero contrarium fieri video: nam eum qui nos iudicaturus est, non reformidamus; eos vero qui mulierat nos iudicem, perborrelicimus, & ignoriniam ab ipsis inverendam reformidamus... Qui HOMINI DETEGERE PECCATA ERUBESCIT, NEQUE CONFITERI VULNUS, NEQUE POENITENTIAM AGERE, IN DIEILLA JUDICI NON CORAM UNO VEL DUOBUS, SED UNIVERSO TERRARUM ORBE SPECTANTE TRADUCETUR.

Et Hom. 9. in Epist. ad Hebr. Cuiusmodi ergo, inquit, est medicamentum Penitentie, & quomodo confitetur? Primo ex peccatorum suorum condemnatione & declaratione. Quod autem declaratio hec non Deo, cui nihil ignotum est, nec debeat, sed Dei Minister, probant quia subiecit S. Praeful, nempe 1. quod oportet se in Sacerdotes, ut convenit, gerere; 2. quod peccata signillat ci distincte emuntari debeat. Sic enim prosequitur: Sin autem dicit Penitentes qui confitetur: Sum peccator: ea autem per species non cogitat & suppedit, & non dicit: Hoc & illud peccatum admisi, nunquam cessabis, semper quidem confitens, curam autem nullam gerens correctionis.

Denum, ne quid de sit, opportunum confitendi tempus designat S. Doctor. Siquidem Hom. 30. in Genet. quam habuit in Majori Hebdomada: Quia, inquit, in magnam han-Hebdomadam pervenimus Dei gratia, nunc maxime & ieiunii cursus intendens, & magis continuanda sunt preces, facienda diligenter & pura peccatorum confessio. Atque hic, sicut quantum ad observantiam ieiunii, sic quod confessionis legem profiliunt Calvinitæ. Quod enim pro more suo reponit Dallanus, agere e loci Chrysostomum de confessione Deo facienda, revincent hec que sequuntur S. Doctoris verba: Neit enim inimicus noster quod per tempus illud possumus de iis quae ad salutem nostram attinent, loqui, & peccata declarare seu operie, & detegere vulnera medico, & sanitatem conferri. Ubi agitur 1. de confessione certo præterit tempore facienda; cum confessio omnium tempore Deo fieri possit. 2. De confessione que sic loquendo; cum confessio apud Denum non indigeat verborum administriculo. 3. De confessione facienda medico; quo nomine a Paeribus constanter designantur Sacerdotes. Hec in praetenti de Chrysostomo, quem nullibi Dallano favere ostendens in resp. ad object. num. 146. & seq.

Hieronymus in Cap. 7. Ecel. Si quem serpens diabolus momordit, & 65

nullo confilio, cum peccati veneno inficerit; si tacerit qui percussus est, & non egerit Penitentiam, nec culnus suum fratri & Magistro voluerit confiteri, Magister qui lingua habet ad curandum, facile ei predebet non patitur. Si enim erubescat agrotus culnus medico confiteri, quod ignorat medicina, non erat. Atqui hic sermo est de peccatis nullo confilio admis-
sis, proinde secretis de peccatis Magistro aperiendis, proinde Sacerdotiis de peccatis necessario aperiendis; quia quod ignorat medicina, non erat. Ergo.

66. T. 4. A. 2. S. Augustinus Serm. 353, alias Hom. 27, inter 50. num. 8. *Elevatus est Lazarus, processit de tumulo: & ligatus erat, sicut sunt homines in confessione peccati agentes Penitentiam. Jam processerunt a morte: nam non conserterunt, nisi procederent. Ipsam confiteri, ab occulto & a tenebroso procedere est. Sed quid Dominus Ecclesie sua? Quo solveritis, inquit, in terra, foliura erunt & in celo. Proinde Lazarus procedente, quia impervit Dominus misericordia sua bonum, perducere ad confessionem mortuum latenter, penitentem: jam cetera implet Ecclesia ministeriorum. Et nam, 9. Solent inde etiam Pagani quasi insultare nobis ... Por, inquit, facitis ut peccatum homines cum illis promittitis veriam, & ego in penitentiam, &c. Idem ictulm pene verbis repetit S. Doctor Conc. 2. in Psalm. 101. Jam vero hic habetur per confessionem iis factam quibus datum est ut solverent, peccatorum etiam latenter remissio; quea ita omnibus nota, ut inde Paganus Ecclesia insultandi ansam aperiatur. Cum autem senes obierint Hieronymus an. 420, & Augustinus an. 430, testes sunt fidei quanto & quanto sa-
culo in Ecclesia vigeant.*

67. Eamdem non minus confirmant SS. Innocentius 1. & Leo Magnus. Prior Epist. ad Decentium scripta an. 416. *De pondere affirmando delictorum*, inquit, *Sacerdotis est judicare, ut attendas ad confessionem Penitentis, & ad flens aliqui lacrymas corrigentis, ac tunc jubete dimitti, cum viderit cengendum satisfactionem.*

68. Posterior Epist. 82. *Mediator Dei & hominum homo Christus Jesus bene Prepositus Ecclesie tradidit potestatem, ut & consenserit actionem Penitentis darent, & eodem salubri confessione purgato, ad communionem sacramentorum per sanam reconciliationis admitterent.*

His adjungi in praefatis possent Socrates & Sozomenus: at recurrent ambo, cum ventum erit ad objections.

Ex sexto saeculo.

69. Fulgentius formulam generalis peccatorum omnium confessionis condidit, quam quisque suos ad usum accommodarer. In hac porro formula, quam Menardus Sacramentario S. Gregorii attexuit, Penitentis ait. *Confiteor tibi, Pater Domine celi & terre; & tamen quod pensandum. Confesso fieri dicitur coram homine Sacerdote: & pergit aures in hunc modum Penitentis: Multa mala cogitavi... Ego Corpus Domini & Sanguinem eius polluto corde & corpore, sine confessione & Penitentia scimus indignece accepi. Atqui hic statutum confessio de his etiam peccatis que cogitatione commis-
tit. Eadem confessio fit homini, sic tamen ut Deo, cuius vires gerit Sacerdos, acer videatur. Demum confessio hæc adeo necessaria est, ut qui*

qui eam omisit ante Eucharistia sumptionem, reus sit Corporis & San-
guinis Domini. Ergo tunc ubique confessio in specie necessaria judica-
batur. Et vero ad quid formula confessionis, peccata omnia singulatim
recensens; si moris fuisse uni Deo confiteri?

Ceterum parvi referit sitne formula haec Fulgentii, Ruspensis Episco-
pi, inter Augustini Discipulos primarii: an Fulgentii alterius, Asfigita-
ni in Hispania Praefulis, fratribus S. Isidori. Is enim & exente hoc facu-
lo vixit, & Ecclesia fidem ex quo poruit testari.

Joannes, cui nomen Climaco, a Libro triginta graduum, quibus ad perfictionem ascenditur, scale hujus gradus 4. ubi differit de contritione: *Ante omnia, inquit, culpas nostre venerabili Judici confitemanu, vel soli, vel coram omnibus, si ita ille iudicet. Refert subinde historiam latro-
nis, qui omnia sua facinora palam confiteri justus est ab Abbatte: is por-
to a Joanne Climaco interrogatus cum ita egisset, Respondit, quosdam in domo sua esse Monachos, qui necum peccata sua confessi essent: Quocirca, inquit, jam & illos ad confessionem hoc exemplo provoco, & sine qua / nullus remissio peccatorum poterit. Tum subdit, in confessione simpliciter esse medico spirituali aperienda vulnera,* 70

ad hoc quid Dalleus? hic sermonem esse de disciplina Monachorum propria, que ad reliquias Fideles non pertineret. Sed contra, 1. que hie loquitur Joannes Climacus ab aliis Patribus generatim, adeoque pro Fidelibus omnibus dicta fuere: 2. voces ex, fine quo nullus, &c. nullam ferunt retractationem. 3. Retractionis vel umbram abigunt nota quas in Librum Scale scripsit Joannes Abbas Raitha, cuius horatula Librum de Scale compositum Joannes Climacus. Ad hæc enim istius verba: *Sine quo nullus remissio peccatorum poterit, sic scribit: Quod enim confiteri simpliciter peccata teneamus ex necessitate divini mandati, patet ex Traditione Apostolicæ, ac regulis ab eis propositis Ecclesiæ Catholicæ per Spiritum Sanctum: quorum Canones & Instituti tenentes, Dei Sacerdotibus iuxta eorum præceptum peccata consentes, indulgentiam & remissionem peccatorum accepere officium digni. Atqui hie in atermum opprimitur Dalleus. Ibi enim datur divinum peccata omnia confundendi mandatum. Atqui man-
datum illud pro Monachis qui necum erant, conditam non sunt. Ergo mandatum illud omnes omnia Christianos tangit.*

Joannes CP. Patriarcha, qui ab abstinentia sua, Fejunatoris, ab Eleemosynis, Eleemosynarii, a virtutibus, sancti nomen apud Graecos obti-
nuit; esti Gregorio Magno displicuit, quia Episcopi acumenici titulum attriperet; idem nihilominus contanter sensit de confessione quod Ecclesie Romana, ut patet ex Libro ejus penitentiari, quem ad Operis sui calcem an. 1051. edidit Morarius ex Codice annorum circa 500. In Mor. eo autem Rituali, quod Ecclesie CP. rotalarum Ecclesiastarum matris & 72.
73. fidem & disciplinam exhibet, deducunt coram Altari Penitentem, & sic alloquitur Sacerdos: *Spiritualis fili: ego confessionem tuum primario. & præcipue non recipio, nec tibi absolutionem concedo, sed per me Deus per nos-
trem confessionem suscipio, & per nostram vocem horum remissio-
nem dispenso & largior, sicut per propriam vocem ipse declaravit, cum ita
disit: Quicumque ligaveritis, &c. Revela igitur & dilata coram s.s. An-* 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763.

Ibid. gelis, "NIHILQUE ME CELA EORUM QUE A TE CLAM FACTA SUNT, velut si Deo occulta sordium cognoscere confitereris... Licet enim hoc pudendum & prohrosum tibi videatur, opera probris & pudori obnoxia relevare, attamen exime & accurate tibi perfunsum est per presentem pudorem te a future liberari, ET MANDATIS OBEDIENDO, non modo indulgentia, sed etiam coronis te dignum fieri."

No quis vero Dallæus hac rursum ad Monachos detocqueret, sic pergit: Postea, si vir est qui confiteretur, monet eum ut caput aperiat, licet dema ghet: Non autem si mulier. Si vero Abbas, cuculum, qui super caput eius est, deponeat iubata deinde procedere ante Altare, & dicere: Confiteor tibi, Pater, si Domine factur cali & terra.

At forte confessio hæc genere tantum sivebat, non in specie; immo adeo in specie, ut nihil distinctius in fini ævi Cauſitum occurrit. Vnde enim interrogari an corrupta sit Penitentis virginitas per fornicationem, vel per mollitem, aut aliquid eorum que sunt contra naturam; rursumque in quo mulieres incident, antequam uxorem duceret; num aliquæ ipsarum essent ancille, quot vidue, & quot nuptæ; num aliquæ Monache & quot. Similiter, inquit, & de masculorum concubitu interrogare oportet.... interrogandus præterea an bruta mierit; an in duas forores incident. Est nunc Dallæus & distinctam peccatorum exomologesim ab Innocentio III. Innocentianum nuncupet. Aferat illam Constantinopoli ignotam, dum ea in urbe federet Chryſostomus. Suis faciem facere poterit, quia decipi amant: sed nemini nisi folto illudet.

E saculo septimo.

73 Agmen ducet Gregorius Magnus, an. 590. electus in Rom. Pontificem, at viam universit carnis ingressus an. 604. Is porro eam in Occidente tradebat fidem, quam servabant Ecclesie Orientales. E pluribus locis duo felicissimus. Hom. 26. in Cap. 20. Joan. Eccl. inquit, principatum supernit judici fortinuntur Discipuli, ut vice Dei quibusdam peccata retineant, & quibusdam relaxent. Horum profecto nunc in Ecclesia Episcopi locum tenent: Grandis bonus, sed grave pondus: Causa penitentia sunt, & tunligandi atque solvendi potest exercenda. Videndum est quæ culpa precessit, aut quæ si Penitentia secula post culpam, ut quæ omnipotens Deus per compunctionis gratiam visitat, illo Pastoris sententia absolvat. Et infra: Omnis peccator, dum culpam suam intra conscientiam abscondit, introrsum later, in suis penetratibus occultatur; sed mortuus venit foras, cum peccator nequitas suas sponte confiteret. Lazarus ergo dicitur: Veni foras: ac si aperte cuilibet mortuo in culpa diceretur: Cur reatum tuum inter conscientiam abscondis? Foras jam per confessionem egredere, qui apud te interius per negationem confessio nis latet. Venia itaque foras mortuus, id est, culpam confiteatur peccator: convenienter vero foras solvant Discipuli, ut Pastores Ecclesie et debent pernam amovere, quam meruit, qui non erubuit confiteri quod fecit.

74 Hom. 40. Quid est peccatorum confessio, nisi quadam vulnerum rupio? quia peccati viri faibriter aperitur in confessione, quod peccata latet in mente... Confidit peccata, quid aliud agimus, nisi malitia quod in nobis latet aperimus?... Doctores sancti dum in confessione peccati nostri nos instruunt, quasi vndus men-

mentis per linguam tangunt: & quia nos, loquendo, a peccatis eripiunt, quasi tangendo vulnera ad salutem reducunt.

Atqui in his locis sermo est 1. de omnibus prorsus peccatis, iis etiam que peccata latent in mente & intra conscientiam absconduntur. 2. De omni delinquentium specie, nimurum de iis omnibus qui sunt in culpa. 3. De confessione facienda Ecclesiæ Doctribus, Pastoribus, iis demum qui vice Dei peccata retinere aut relaxare debent. 4. De confessione tam necessaria peccatori ut refugiat, quam necessum fuerit Lazarus venire foras, ut revivisceret. Ergo.

Sonnatus Remensis Archiepiscopus in Statutis Can. 8. Nemo, inquit, tempore Quadragesima Penitentiam confessio audiat prater Paſtorem: ^{T. 5.} bujus ^{Coneil.} enim est ovem recognoscere, pro qua animam suam扇erat Dominus. Hac ille sub an. 630. ubi pluribus ante facilius preferbit, quod in Lateranensi Concilio fanicum est.

S. Eligius, Noviomensis Antistes, & facto & verbis confessionis usum edocuit: factus, quia ut scribit in ejus vita S. Audouenus ipi admodum familiaris, omnia ab adolescence sua coram Sacerdote confessus est: verbis autem, quia in prolixi Sermone ^{T. 5.} sic loquuntur: Quotiescumque peccatis, ^{Spicilegium.} nolite expectare mortifera securitate ut vulnera vestra patrefactant, sed continuo ^{P. 139.} per Penitentia confessionem remedium vobis addibere festinante. Nec enim, ait Serm. 11. poteris indulgentia tribui, nisi ira Dei possit confessione placari. Recurrat hic, si potest, ad publicam suam Penitentiam Dallæus, eique & Eligium, & Penitentes, quotiescumque peccarent, obnoxios fuisse contendant: Rideri merebitur, an confutari?

Plura eodem saculo exempla confessionum dabit Sanmarthanus cap. 77. 15. & quia curiose ac contemptum querit Dallæus, ut sibi hujus temporis Principum Confessarii assignentur, prout noltrorum assignari possint; indicabit idem Scriptor Ansbertum Audoueni in Rothomageni Archiepiscopatu successorem ut Theodorici I. confessorem; S. Wironem, ut eodem fungentem munere erga Pipinum, Caroli Martelli Patrem, qui nec designatus est eum, VII Wironem, gratia confessionis discalecatus adire, ejus- ^{Bolland.} que oris imperio prompte parere, &c.

Synodus Quintisexta, seu Trullana, cui an. 692. interfuerit Episcopi 78 200. & eo plus, cum omnibus Orientalis Ecclesie Patriarchis, sic statuit Canon. 102. Oportet eos, qui solvendi & ligandi potestatem a Deo accepere, peccati qualitatem considerare, & ejus qui peccavit ad conversionem premprium fidium; & sic morbo convenientem afferre medicinam . . . Non enim simplex est morbus peccati, sed varius & multiformis. Atqui Sacerdos nec variam morbi seu peccati qualitatem considerare, nec convenientem uniuersique medicinam afferre potest, nisi ope confessionis: cum peccata maximam partem lateant in corde. Ergo saeculo VII. in tota Orientali Ecclesia rata erat & admisla confessionis distincte necessitas. Jam vero non alia erat mens Ecclesie Latina, cum eti in varios Quintosexta Synodi Canones insurrexit, cum de quo agitur ne tetigerit quidem. Ergo.

- 79 In antiqua Ecclesiæ Gallicana Mæla, quam edidit Mathias Flaccus Ulricus, Magdeburgensem Centuriatorum facile princeps, sexies ad minus Denon precatur Sacerdos, ut meminerit cunctorum, inquit, sua misericordia confitemur qui sua mibi delicta confessi sunt. Hinc autem facili colligitur, quam communis foret confessio, in eunte sculo vel septimo, si Mæla hac hujus sit secundum; ut volunt Ulricus & Cointius ad annos 601. vel octavo, si eadem Mæla uno minus scculo antiqua sit, ut existimant alii cum Sammarthano, Cap. 18.
- 80² Crodogangus Metensis in Regula quam amptorem edidit Lucas Acherius Tom. I. Spicilegii, NECESSÆ EST, inquit Cap. 31. ut qui, suadente diabolo, multa contra voluntatem & præceptum Dei commissons, per veram humilitatem & confessionem emendemus. Et Cap. 32. in tribus Quadragesimis (1. ante Pascha, 2. ante festum Joannis Baptista, 3. ante Nativitatem Domini) populus fidelis suam confessione suo Sacerdoti faciat. Ad ditius p[ro]st[er]na, inclusi facturum qui sapientis confitebitur; hortaturque Penitentes, ne quid ex pudore contineant, quia SINE CONFESSIONE NON EST INDULGENTIA.
- 81 Idem omnino tradit Egbertus Eboracensis in Anglia Archiepiscopus. App. Sic ille in Penitentiial Libello, postquam capitalia octo peccata confessioni subjicienda expressit: Quando, inquit, volueris confessionem facere peccatorum tuorum, viriliter age, & noli erubescere quia sine confessione non est indulgentia. Tom plures confitendi formulas, qua varia Penitentib[us] interire possint, proponit. Sic in secunda: Confiteor quia peccavi nimis in sermonibus vniuersi & immundi & turpis, & otiis ac noctivis. Confiteor odis cordis mei, & dolosities, & inuidias, detractiones, &c. In tertia: In sancta Ecclesia dum ad opus Dei offui, multa mala cogitavi, & perpetravi & locutus sum, &c. In quarta: Conferata Dei ministeria & sanctas reliquias, & sanctos Codices, & sancta uasa indignus & pollutus terti.... Corpus & Sanguinem Domini polluto corde & corpore sine confessione & Penitentia scienter indigne accepi. Atqui in his exhibetur confessio fæta adeo & distincta, ut eam vix nolite attingant.
- 82 Prima Germania Synodus, agente S. Bonifacio, Moguntino Archiepiscopo celebrata, prohibet ne Ecclesiastici viri in exercitibus committantur, iis Can. 2. exceptis, qui hominibus peccata confitentes judicare, & indicare Penitentiam possint. Erant ergo tunc temporis, ut nostro esse folem, spirituales Legionum Praefecti, qui confessiones exciperent. Quis porro militares viros, vel ex mera devotione, vel ad Penitentiam publicam peccata depouuisse credat?
- 83 Idem Bonifacius Epist 9. ad Ethebaldu[m] Merciorum Regem scribens, sicut Ceolredum Regem sine Penitentia & confessione de hac luce ad tormenta inferni migrasse. Ergo Penitentia & confessio æqua ad salutem necessitatis esse judicabantur.
- 84 Venerabilis Beda, vir tanti in Ecclesia nominis, ut in ea vel ante ipsius mortem legerenter Homilia ejus, confessionis praxim & necessitatem diserte tradit in Cap. 5. Epist. Jacobi, ad illud hujus Apostoli de Extrema Uincione dictum: Et si in peccatis fuerit, remittuntur ei. Sic ergo Beda:

Multi proper peccata in anima facta, infirmitate aut etiam morte plestnuntur corporis.... Si ergo infirmi in peccatis sint, & hac PRESBYTERIS ECCLESIE CONFESSI FUERINT, ac perficio corde sa relinqueret aque emendare fatigetus, dimittentur eis. Neque enim sine CONFESSIOREM EXEMINATIONIS PECCATA QUEUNT DIMITTI. Unde recte subhuncgur: Confitemini alterutrum peccata verba. In hac autem sententia illa debet esse discrecio, ut quotidiana leviaque peccata alterutrum coequalibus confiteamur PORRO GRAVIORIS LEPRO IMMUNDITIAM JUXTA LEGEM SACERDOTI PADMAMUS; atque ad ejus arbitrium, qualiter & quanto tempore iuxter, iustificari cuemus. Atqui in eo texu traduntur luculentex extensio, modus & necessitas confessionis. Ei subiectuntur peccata etiam in anima facta. Levia non eidem necessario confitenda sunt Sacerdotibus, secus de his quia gravioris lepro immunditiam habent: idque iuxta legem; adeo ut iubata, hac confessione peccata negantur dimitti. Ergo.

At, inquit Dalleus, per graviores lepram nihil aliud intelligit Beda, quam certa quedam peccata, que sollemni Penitentiae obnoxia erant. Idque p[ro]p[ter]e evident[er] in Lib. 5. in Luc. Cap. 17. ubi in hac verba: Occurrerunt ei decem viri leprosi, sic loquuntur: Leprosi non abfide intelligi posunt, qui scientiam vera fidei non habentes, varia doctrinas proficiunt erroris. Et infra: Nulius Dominus eorum, quibus hac corporalia beneficia praestit, inventiuit misisse ad Sacerdotes, nisi leprosi; quia videlicet Sacerdotum Iudeorum figura erat futuri Sacerdoti regalis quod est in Ecclesia, quo conservatur omnes pertinentes ad Corpus Christi.... Et quisquis vel hereticus pravitate, vel superstitione gentili, vel Iudaica perfidia, vel etiam schismate fraterno, quasi vario leprotorum colore per Domini gratiam carnerit, necesse est ad Ecclesiam veniat, colorunque fidei verum, quem accepit, ostendat. Cetera vero vita tamquam valentudinis & quasi membrorum anime atque sensuum, per se ipsum interius sanat in conscientia ET INTELLECTU DOMINUS SANAT.

Unde sic: Ea solum peccata confessionis materia sunt, que Dominus ad Sacerdotes deferri voluit. Atqui, iuxta Bedam, sola tantum heres, superstitionis ethnicæ, Iudaismi & Schismatis peccata ad Sacerdotes deferrit voluit Dominus, prout lepram solam in antiqua Lege. Unde cetera per se ipsum interius sanat in conscientia. Ergo sola hac quatuor peccata sunt: iuxta Bedam, materia confessionis, idque tantum in ordine ad Penitentiam publicam.

Repf. 1. Dalleum, dum hic alios carpit, insigniter hallucinari. 1. Quia supponit peccata de quibus loquitur Beda a Fidelibus in Ecclesiæ fini commissa fuisse: cum tamen evidens sit haec falso, Iudaismum, ethnicam superstitionem, inimico & Schisma proprie sumptum extra Ecclesiam committi. 2. Quia Dalleus crimina quocumque publica publice Penitentiae obnoxia fuisse existimat. Atqui opinio hæc cum Beda texu, prout a Dalleo exponitur, stare non potest. Beda enim quatuor tantum recenset crimina ob qua Sacerdotes adiri oporteat. Ergo cum, iuxta Dalleum, non nisi Penitentia publica causa adirentur Sacerdotes, iuxta eundem Dalleum non criminia quocumque publica, sed horum quatuor dumtaxat publica subiaceant, Penitentia.

Repf. 2. dist. min. heres, ethnica superstitionis, &c. sola sunt peccata que Tertiany Theol. Moral. Tom. VI.

Dominus ad Sacerdos deferri voluit, pro obtinendo in Ecclesiam in: gressu, C. pro obtinenda sacramentalis absolutione, N. Itaque sicut lepro- fuis, ut sacræ ac politiæ Judaorum societati restitueretur; antea a Sacer- dotali collegio probandus erat: sic, juxta Bedam, heretici, Geniles, Iudizi ac Schismati, si in Ecclesiæ sanctæ gremium recipi voluerint, ante omnia fistere se debent Collegio Sacerdotum, ibique priorem suum statutum confiteri & ejurare; ut serio probati vel admittantur, vel exclu- dantur saltem ad tempus. At quid inde contra Fidelium, qui in alia pec- cata prolapsi sunt, confessionem? Nihil profecto. Legitimam porro esse nonlram hanc Bedam interpretationem, patet 1. quia si hunc ejus textum explicuerit Goffridus seu Godefridus, Abbas Vindocinensis, qui jam un- decimo saeculo clarebat. 2. Quia hoc pacte posterior est Beda textus, cum eo quem inter probationes attulimus, mire conciliatur. 3. Quia Bedam prater recentissim quatuor heresis, judaismi, &c. crimina, alia seu publi- ca, seu occulta, Ecclesiæ clavibus subiecisse, constat ex ignigi Catholi- ci cuiusdam militis exemplo, quem, quia etiam in extremis confessio- nem neglexisset, ad inferos cruciatu raptum fusile scribit idem vene- bilis Author, Lib 5. Histor. Cap. 14.

87 Alcuius vir summi nominis, & olim Caroli Magni Magister, gravif- simis verbis aliquem impedit, qui in Gororum Provincia necessitatem confessionis elevate molebatur. Sic ille Epist. 7. alias 27. Sperni Apo- stolicum præceptum dicunt: Confitemini alterutrum peccata veltra: homo homini, egrotus medico, reus iudicis ... ab homine peccatum absconde que agimus, ac non Deo Nonne in Baptismate Sacerdotibus Christi nostra fi- dei confessionem dare debemus? Cur etiam & in secundo Penitentia Baptisma- te per confessionem humiliatis nostris A. OMNIBUS posse primum Baptisma peratis Sacerdotali similiter auxilio non debemus absolvi peccatis? Hac cogitate, sequimini vestigia Patrum, & nolite in Catholicis fidei religionem no- vas inducere sectas. Atqui (& hoc optima est cum hereticis disputationi methodus) nihil est in hoc textu, quod in Ecclesia Catholica & facio suggeſtu recitatum, cuiquam sit offensionis. Idem vero textus, si a Ge- nevensi Prædicante recitaretur in Templo, gravissimam in eum tem- porem, & quod probris apex fuerit, tetrum Papicola nomen accer- ret. Ergo sequimur Patrum vestigia, a quibus novas inducendo sectas, averso pede recesserunt Pleudoreformati.

E saculo nono.

88 Ceteris præbit Carolus Magnus qui in Capitulari an. 801. nu. 21. pre- cipit, ut cuncti Sacerdotes omnibus illis contentibus eorum criminis, dignam Pœnitentiam cum summa vigilancia imponant. Unde perspicue sequitur con- fessionis accuras proxim tunc temporis admodum viguisse.

89 Synodus Turonensis III. anno 813. Canon. 22. Episcopis ac Presbyteris diligenter cautela pertractandum est, qualiter hominibus sua fobi delicta confon- tibus tempore abstinenti adscribant, ut juxta modum peccati Pœnitentibus ab- stinentia indicatur: quoniam varie ab aliquibus Sacerdotibus & indiscreti, hoc iudicis proferuntur. Ideo necessarium videbatur nobis, cum omnes Episcopi ad sacrum Palatium congregari coeuerint, ab eis edoceri, cuius antiquorum Li-

ber Pœnitentialis sit potissimum sequendus. Ergo tunc passim Presbyteri con- fessiones excipiebant. Ergo in his confessionibus & peccatum & pec- cati modus a Pœnitente explicabantur. Ergo multi tunc, iisque antiquo- rum, circumferebantur Libri Pœnitentiales, in eum finem editi, ut a Pœnitentibus delictorum omnium etiam in animo latitantium confessio eliceretur. Quamquam, quia ex his Libris nonnulli laxioris erant dis- ciplina, non omnibus ex aequo credendum foret: unde expendi volunt Partes qui potissimum sit sequendus.

Synodus Cabillonensis II. ejusdem anni Can. 32. Sed & hoc, inquit, emendatione indigere perspicuum, quod quidam dum confitentur peccata sua Sa- cerdotibus, NON PLENE ID FACIUNT. Quia ergo constat hominem ex duas- bus esse substantias, anima videlicet & corpore; & interdum animi motu, in- terdum carnis fragilitate peccatur, solerit indagatione debent inquiri ipsa peccata, ut ex utriusque plena sit confessio, scilicet ut & ea confitemantur quae per corpus gesta sunt. & ea in quibus SOLA COGITATIONE DELINQUI- TUR. Infruendus est itaque peccatorum sursum Confessor, ut de oculo principi- palibus oitis, sine quibus in hac vita difficile vivitur, faciat confessionem, quia aut COGITATIONE, aut, quod gravius est, opere, eorum instinctu, pecca- vit. Odium enim, invidia, sororbia, vel cetera hujusmodi animi pestes tan- to periculosus ledunt, quanto subtilius serpunt. Eo in textu sermo est de confessione plena, que corporis & animi, cogitationis & facti peccata complectatur. Atqui quantumvis reclamat Dallens, confessio hoc erat in praecepo. Si enim libera fuisset, ut est confessio venialium, ut quid tanti conquetus de tis qui integre non confitebantur? Ut quid tanta eum in Pœnitente, tum in Confessario necessitas omnia peccatorum ge- nera cognoscendi? Ut quid tam impene hortandi, secundum antiqua Rituallia, si qui confessori sunt, ne quid ex pudore celent, aliqui pa- lam in iudicio extreme manifestandum? Annon ex his sat colligitur ne- cessitas confitendi? An hac singulis in textibus renovanda erat, ut vellet Dallus? An ubicumque apud antiquos & juniores de Baptismo aut Communione tractatur, utriusque necessitas ad uniuscujusque periodi calorem recenserint solet. Apage.

At, inquit Dallus, si tunc temporis admittimus fuisset confessionis ut ad salutem necessaria dogma, necessitatem hanc nemo in dubium vocare potuisse, circa periculum anathematis. Atqui falsum confe- quens. Tunc enim licet erat opinari confessionem Deo factam suffi- ciente; nec plenam requiri quae fieret Ecclesiæ Ministero. Utrumque patet ex Concilio Cabillonensi. Primum quidem ex Can. 33. ubi sic legere est. Quidam Deo sollemmodo confiteri debere dicunt peccata, quidam vero Sacerdo- tibus confitenda esse percipient: quod utrumque non sine magno fructu intra san- Tom. 7. clam sit Ecclesiam: ita dumtaxat, ut & Deo qui remisit eis peccatorum con- Conf. 2. fitemur peccata nostra Et secundum institutionem Apostoli, confitemant alterutrum peccata nostra Confessio itaque que Deo fit, purgat peccata; ea vero quo Sacerdoti fit, docet qualiter ipsa purgantur peccata. Deus nam- que salutis & sanitatis auctor & largitor plerisque hanc præbat sua potentia invisibilis administratione, plerisque medicorum operatione. Ubi traditur nec improbat corrum Catholicorum opinio, qui confessionem Deo factam sufficere existimabant.

Quod autem sufficeret dimidiata Sacerdoti confessionem fieri, patet ex praecedenti Canone, ubi octo tantum recententur vita, de quibus Penitentes oporteat interrogari.

92. Relip. 1. non aliud dubio procul sensisse Patres Concilii Cabillonensis, quam quod sentirent epuldem a vii Catholicorum Doctores. Atque Alcuinus veluti *Sexta nova* auctores habebat eos, qui confessionem hominibus faciendam negarent. Idem porro apud Alcuinum sibi vult nomen *seculi* quod *heres*, ut patet tum ex ejus contentu, tum ex iis qua contra Ellipandum scripsit. Ergo non aliud sensisse estimandi sunt Patres hujus Concilii, qui aliquo Can. 33. subvertentes id quod mox Can. 32. firmata manu adiaceverant.

Quis ergo obscuri hujus Canonis sensus? Duplex: alter, quod peccata non tantum Deo confenda sint, ut quidam dicunt; sed & Sacerdotibus, prout *utrumque non sine magno fructu fit in Ecclesia*; adeo ut siue facta Sacerdoti confessio non sufficiat, nisi simul fiat Deo per veram contritionem; sic nec facta Deo solo sufficiat, nisi adjunctione habeat demissam sui apud Presbyterum accusationem. Alter, quod stabilicet Can. 31. necessitate confessionis, attingat Synodus Can. 33. questionem quae tunc temporis movebatur; queque deinceps multo auctu Theologos inter agitata fuit, an sola contritione, non tamen fine ordine ad claves, delectantur peccata: seu an Deus *salutem in sanitatem anima, invisibili operatione ante Sacramentum praefet;* an in Sacramento dumtaxat medicorum operatione. Porro alterius sensus admitti debet, ne aliquo Can. 33. & trigesimo secundo, & contanti hujus temporis fidei adverteretur.

93. Unum est quod contra priorem sensum obiecto posset, nempe moderata hac verba, quidam dicunt, &c. opinionem licitam potius exprimere quam errorem: error enim anathemate plectendus fuisset, non simpliciter referendum.

Sed 1. non percurretur error censura, nisi praeceperit errantium contumacia. Veri autem simillimum est, eos qui sic sentirent, non fuisse contumaces. 2. Fieri potuit ut Patres Concilii cause admodum & prudenter cum hujus opinione auctoribus agere deberent, ne, ut sepe fit, durior ac praecepi censura darent errori vires. Quapropter statius judicarunt, opinioni huic totius Ecclesie proximam opponere: perfusi scilicet futurum ut viri minime hebetes inteligerent, abiciendam opinionem, qua Ecclesia praxi adversaretur. Et vero non debeat tempore S. Caroli Borromei, qui quoniam aliorum confessiones exciperent, liberos se crederent a lege confessionis: neque in eos tamen ultra animadversum est censura, quia seniori modo ad Ecclesie fidem ac proximam revocari potuerit.

Ut ut est, constat Synodus hoc ipso Can. 33. necessitatem confessionis astrarere; cum sentientiam eorum qui *Deo confiteri debere dicunt peccata,* ita DUM TAXAT approbet aut toleret, ut et *Deo confiteamus*, et secundum infusitionem Apostoli, *confiteamur alterum peccata nostra.*

94. Theodulphus Aurelianensis Episcopus, hymni *Gloria laus honor*, parens, & circa an. 821. fato fatus, eandem in Capitulari suo doctrinam configavit. Postquam enim Cap. 30. differunt de confessione Deo singulis diebus facienda, de sacramentali confessione sic loquitur Cap. 31. *Confessio nostra danda sunt de omnibus peccatis quae sive in opere, sive in cogitatione.*

TIONE PERPETRANTUR. Et Cap. 36. confitendi tempus designat: *Hebdomada una, inquit, ante initium Quadragesima confessiones Sacerdotibus dandas sunt, Penitentia accipienda, & sic per Penitentiam se renovent, que est secundus Baptismus. Sicut enim Baptismus peccata, ita Penitentia purga: & quia post Baptismum peccator denou non potest baptizari, hoc medicamentum a Domino Penitentie datum est, ut per eam vice Baptismi peccata post Baptismum diluantur.* Ubi eadem est Penitentie vis & necessitas quoad peccata post Baptismum, qua Baptismi quoad peccata ante ipsum perpetrata.

At dices cum Dalleus, subdit ibidem Theodulphus multiplicem viam, 95 qua dimittantur peccata, Baptisma, videlicet Martyrium, Penitentiam, caritatem, elemosynas, injuriatum veniam. Sed qui docet peccata tot medius deleri posse, Baptismum pro absolute necessario non habet. Ergo nec Baptismi necessitatem admisit Theodulphus. Id quidem forte concedet Calvinista Dalleus; at reclamabit Christianus Orbis. Quemadmodum ergo quicquid de Baptismo Catholice sentit, ad argumentum istud reponet, multa quidem a Theodulpho admitti venie obtinenda media, sed quorum alia per se sufficiant, alia minime: (neque enim elemosyna, immo Martyrium ipsum sufficit sine caritate) adeoque ab eruditissimo Praefule non excludi Baptismum, sed tantum assignari dispositiones, que ad effectum ejus plus vel minus requirantur: sic & ad miseram Dallei cavillationem respondemus, 2. Theodulphus non excludit Penitentiam, sed tantum assignari media, sine quibus vel inanis est, vel minus efficaciter Penitentia.

Jonus Theodulphi successor, qui an. 841. diem clausit, idem sensit cum decollatore suo, feu potius cum Ecclesia tota. Siquidem Lib. 1. de Instruct. Laicali Cap. 9. docet, quod quia Baptismus iterari non potest, necessario Penitentia sit secundus Baptismus. Cap. 15. Quod prater confessionem, que Sacerdotibus absque concitatione fieri debet, alia sit insuper confessio necessario apud Deum instituenda. Demum Cap. 16. ex peccatis alia esse majora, que Sacerdotibus confitenda sunt: alia levia, venialia ac quotidiana, que ceteris: quod & probat ex Beda in Epist. Jacobi. Hec admittat Dalleus cum suis, hac exequatur, & a Gregalibus suis executioni mandari curerit: nec dubium quin ex eo fatem capite pas brevi nos inter & ipsum sit restituenda.

Fatetur is equidem, tum temporis occulta peccata subiacuisse confessioni: at in eo mutatam veterem disciplinam conqueritur, atque induitam novitatem, quo principium fuerit mysterii iniuritatis ab Innocentio III. demum consummati.

Sed hac quam frivola sint facile percipiet, qui animadverterit, 1. 98 frequentatam fuisse a prioribus seculis occulorum etiam criminum confessionem, uti probavimus. 2. Auctores Saculi XI. in Antiquos refudere id quod de confessione sanciunt: unde & eorum Penitentialibus Libris utuntur, in id unum intenti ut accutatores aliis preferant. 3. Nullam in re trita, usuali, quotidiana, Sacerdotes, Episcopos, summos Pontifices, viros & feminas Principes pariter spectante, potuisse fieri mutationem, quin undecimunque erumperet ea vox: *Ab initio non fuit sic.* Sed de eo infra.

At, urged Dalleus, confessio non facilio frequentiter insigniter & 99 Tournely Theol. Moral, Tom. VI, mul-

mutilariam ab ea discrepabat, quæ nunc apud Latinos vigeret. 1. Enim nono saeculo superstes erat publice Penitentia disciplina, quæ nunc obsolevit. 2. Necdum tunc ubique in usu erat secreta confessio, cum, te-slibus Alcuino & Haimone Albertadeni, essent qui peccata soli Deo confienda esse contendenter. 3. Quia tunc confessio spontanea erat, ut tradit Rabanus Lib. 2. de institutione Cleric. Cap. 30. nunc autem coacta est & per legem præcepta. 4. Quia nunc plura accusantur peccata, quam tunc temporis, ubi octo dumtaxat capitalium peccatorum confessio præcepta erat. 5. Quia tunc confessio ad absolutionem ordinatur: tunc vero ad solam Penitentis instrucionem, qua eidem certum vita sanctioris genus præscribatur. 6. Quia nunc soli Sacerdotes habentur ut confessio[n]is Ministri: tunc vero Diaconis absente Presbytero confiteri licet. Hec perspicax ille & acutus antiquitatis investigator: vir ille eximiens, quem futura saecula ut potissimum, qui secundo 17. floruerit, Ecclesiæ Doctorem venerabuntur: si saltem habeatur filius Pseudoreformatis: e quibus eum adi qui in confitanda Catholica fidei expositione inaniter desudavit. At debuit saltem a suis laudari, qui tantum meruit a Catholicis vapulare. Jam ut contradicta dissolvantur, quod levii admodum negotio fieri,

100 Resp. ad 1. Penitentia publica usum vel abrogationem nihil facere contra substantiam confessionis. Ceterum præcipi a Tridentino Sess. 24. Cap. 8. de reformat. ut qui publice & in multorum confessio[n]is crimen commiserint, his condigna pro modo culpa Penitentia publice injungatur: quod hodieque fit in certis Ecclesiis. Si autem præximus hanc nimium negligi contingat, non hinc mutatio in fide, sed ad summum exolescens & mortalia disciplina inferri potest.

101 Ad 2. Fuere quidem nono saeculo qui confessionis necessitatem negarent, ut fuere singulis saeculis qui aliquod fieri dogma impetrerint: sed ut illos, sive & illos impugnavit Ecclesia. Nimirum ex dictis liquet eos qui soli Deo confitendum vellent, ab Alcuino pro lectoris, id est, pro hereticis habitos fuisse.

102 Ad 3. Nihil est spontaneum magis quam caritatis actus: ifne igitur sub præceptum non cadit? Idem dic de confessione, quæ si, quod in praefenti non perpendimus, Ecclesiastica lege tunc præcepta non erat, divina imperabatur, ut toties probavimus.

103 Ad 4. Antiqui capitalium octo peccatorum confessionem præcipiebant; at sub iis cetera, quæ inde ut a stipulis rami promanant, delicta completebantur: Unde sub impudicitia titulo sex ad minus venerei crimini species indicant, ut ex citatis eorum Penitentialibus confat. Nos hodie septem tantum capitalia peccata numeramus, quia vanam gloriam, prout tunc moris erat, non distinguimus a superbia. Ast ad ea septem facile cetera omnia reducimus.

104 Ad 5. Delirat Dallinus, seu dum antiquos ad instrucionem, non ad absolutionem, seu dum non ad absolutionem, non ad instrucionem peccata confessos fuisse, aut confiteri existimat. Utrumque perinde abit a vero. Confitebantur Veteres, quia data sit Sacerdotibus absolvendi potestas: idem facimus. Conferimus, quia Sacerdotes pro amicis, pro patribus, pro medicis veneremur; idem faciebant antiqui.

De sexto verba faciemus ubi de Penitentia Ministro: & Dallinum 105 hic pro invariato suo more cœscere ostendemus.

E saeculo decimo.

Regino Prumiensis Abbas in Diocesi Trevirensi, vir qui, teste Tri-themio in Lib. de Scriptor. Ecclesi. inter Doctores Germanie suo tempore facile obtinuit principatum, & obiit circa an. 908. seu potius an. 910. in Operre quod inscript De Ecclesiæ Disciplinis, &c. multa tradit que confessionis usum, tempus & necessitatem probent. Vult enim Lib. 1. nu. 57. ut Episcopus Parrocias sue Diocesis visitans, a Presbytero inquirat, si feria quarta ante Quadragesimam plebem sibi commissam ad confessionem invit, & ei juxta qualitatem delicti Penitentiam injungat, non ex corde suo, Edit. Baluz. p. 26. seu pro nutu, sed sicut in Penitentia scriptum est. Ergo tunc ut adhortatio ad confessionem unum erat & præcipuis Parochi, sic & confessio unum erat & præcipuis Fidelium munieribus.

Nun 95. eundem interrogari vult, si habeat Penitentiale Romanum, ibid. eoi a Theodoro Episcopo, aut a venerabilis Presbytero Beda editum, ut secundum quod ibi scriptum est, interroget confitentem, aut confessio modum Penitentiae imponat. Hec porro Penitentialia de iis etiam que sola cogitatione admitti essent, Penitentem interrogari præcipiebant.

Et in Capitulo, Cap. CV. Cum Sacerdos andicerit aliquem infirmari in iibid. sua plebe, quam ciuius ad eum perget, & ingressus omnes sudebat extra p. 70. cubiculum secedere; & appropinquans lecto, quo infirmus decumbit, eum blandi lesterique alloquatur, ut peccata sua confiteatur, ut emendationem promittat, si Dominus vitam concederit.

Cap. CVI. Infirmus, qui necessitate mortis urgente confitetur peccata sua, sub ea conditione a Sacerdote RECONCILIETUR, ut si ei Dominus sanitatem reddiderit, secundum qualitatem delicti omnimodis peniteat. Ergo non ad instrucionem tantum, ut fingit Dallinus, sed ad reconciliacionem, seu absolutionem, ordinabatur confessio. Ubi nota utrumque hunc articulum depronptum esse ex Concilio Nannerensi II. quod Coin-tius ad an. 656. referit, sed nulla que indubia sit auctoritate.

Cap. CCLXXXVIII. Presbyteri debent admovere plebem sibi subjectam, ibid. ut omnis qui se sentit mortifero peccati vulnere sauciatus, feria quarta ante p. 134. Quadragesimam cum omni humilitate & contritione cordis simpliciter confessus suscipiat remedia Penitentie secundum modum Canonice auctoritatibus prefixum, tradaturque satana in interitum carnis, ut spiritus saken sit in die Domini. Non solum autem illi qui mortale aliud admisi; sed etiam omnis bono quicunque recognoscit se immaculatam Christi tunicam, quam in Baptismo accepit, peccati macula polluisse, ad proprium Sacerdotem venire festinet, & cum purificatione mentis omnes transgressiones, omnia-que peccata, quibus Dei offendam se incurvise meminit, humiliiter con-fiteatur; & quidquid ei a Sacerdote fuerit injunctum, ac si ab ipso omnipotenti Dei ore effet prolatum, ita diligenter intendat, & cautissime observet? Ubi duplex expreſſe dicitur confessio, alia in ordine ad Penitentiam publicam, qua homo a sacrifici per tempus Quadragesima exulans, utcumque satana tradebatur in interitum carnis: alia qua quisquis inma-